

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

| maj 2018

| št. 72

| 5280 izvodov

| brezplačno

NOVA POVEZOVALNA
CESTA V TRNOVEM

| SLOVESNO ODPRTJE REKONSTRUIRANE
PARTIZANSKE BOLNICE ZALESJE

| LETOŠNJI OBČINSKI
NAGRAJENCI

V novi številki *Bistriških odmevov* si boste lahko prebrali, kako je potekalo odprtje rekonstruirane Partizanske bolnice Zalesje na Ostrožnem Brdu. Več kot tisoč obiskovalcev je potrdilo, da je zanimanje za bogato preteklost naših krajev še kako aktualna tema in da smo lahko ponosni, da smo s tem muzejem na prostem pridobili novo izletniško točko, ki bo na našo destinacijo privabila številne turiste.

Dovolite mi, da vas v imenu uredniškega odbora povabim, da si novo pridobitev naše občine ogledate tudi sami in se prepričate, da smo lahko ponosni na naše ljudi, ki so tako pogumno skrbeli za ranjene!

4. junija bo Občina Ilirska Bistrica praznovala svoj praznik in v tej izdaji vam predstavljamo vseh šest dobitnikov občinskih priznanj, ki so s svojo odličnostjo poskrbeli, da je njihovo ime poznano tudi izven meja naše občine in države.

Poletje nam že trka na vrata, zato si na naslednjih straneh lahko preberete vse o dokumentih, ki si jih morate urediti, če želite v svet. Za trajnostno mobilnost v naši občini skrbi TIC bus. Vozni red in ostale informacije lahko najdete v rubriki *Občinski odmevi*.

Bi želeli vedeti, kateri nastopi se nam obetajo v vročih poletnih dneh? V TIC-u Ilirska Bistrica so pripravili krajši napovednik vseh pomembnejših dogodkov, ki jih ne gre zamuditi. Grajsko obzidje in zvoki glasbe ter plamen bakel pričarajo čaroben in nepozaben večer, kajne?

Cerkveni mešani pevski zbor Zvon nas že 35 let razveseljuje s svojim bogatim repertoarjem. Preberite si, kakšno presenečenje so pripravili občinstvu v cerkvi sv. Petra.

Dragi občani in drage občanke!

V imenu uredništva občinskega glasila Bistriški odmevi vam iskreno čestitam ob občinskem prazniku in želim, da ga preživite v družbi tistih, ob katerih se počutite najboljše!

Tjaša Kaluža, odgovorna urednica

Vaše prispevke za junijsko številko pričakujemo najpozneje do 15. JUNIJA 2018 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Več informacij o dogodkih in uradnih objavah najdete na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: www.ilirska-bistrica.si

AKTUALNO	
Slovesno odprtje rekonstruirane Partizanske bolnice Zalesje	3
Tradicionalna obeležitev praznika dela na Kozleku	6
Lipa panti: »Hvaležni smo, da smo živi.«	7
Sanacija degradiranega območja bivše Tovarne organskih kislin se zaključuje	9
Nova povezovalna cesta v Trnovem	10
Gradbena dela v Čeljah v polnem zamahu	11
LETOŠNJI OBČINSKI NAGRAJENCI	
IPIL, d.o.o.	12
Rajko Kranjec	12
Planinska skupina Podgora	13
Eva Česnik in Klavdija Ujčič iz Športnega društva Freia	13
Smučarski klub Snežnik	14
Okrepčevalnica »Sladki bar«, Demiri Gajur, s.p.	14
OBČINSKI ODMEVI	
Razpis za letovanje 2018 – Duga Uvala	15
TIC BUS – Prevoz za vse	16
Kontaktne podatke organov in javnih zavodov v občini Ilirska Bistrica	17
Upravna enota Ilirska Bistrica obvešča	18
GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM	
Delovanje LAS med Snežnikom in Nanosom v aprilu in maju	19
VARSTVO OKOLJA	
Akcija zbiranja kosovnih odpadkov	20
Čistilna akcija v KS Knežak	21
SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE	
Novosti, ki pričnejo veljati s 1. junijem 2018 na področju denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, pogrebne in posmrtnine	22
Razstava fotografij »Kaj mi pripoveduješ, dekle?«	24
Spremembe v družini, obremenjeni z odvisnostjo	25
Večgeneracijski center Dom na Vidmu	26
Zdravstveni dom Ilirska Bistrica obvešča	28
KULTURA	
Dragica Sušanj s prvo samostojno razstavo v Galeriji Doma na Vidmu	31
Glasba, ki ustvarja edinstvo	32
Kotiček za zdravje	34
ŠOLSTVO IN ŠPORT	
Petošolci izjemno uspešni	37
Srebro in zlato v projektu »Turizmu pomaga lastna glava«	38
NAPOVED DOGODKOV	
Koledar dogodkov v občini Ilirska Bistrica	43
RAZVEDRILO	
Nagradna križanka Bistriških odmevov	44

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje in grafična postavitev:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5280 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Neta Vergan, Renato Tomažič, Irena Štemberger, Mateja Maraž, Darinka Gržina, Tanja Blažek, Izidor Sedmak, Andrej Novak, Matjaž vrh, Kaja Boštjančič, Marjan Krebelj, Janja Raspor, Alenka Biščak, Andreja Š. Turkovič, Darinka Barbiš, Mateja Kakež, Maja Uljan, Tjaša Kaluža, Literarno društvo Ilirska Bistrica, KK Plama pur, DSO Ilirska Bistrica, Sožitje, RK Ilirska Bistrica, KŠIB Ilirska Bistrica, Gimnazija Ilirska Bistrica, OŠ Antona Žnideršiča in Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. | **Fotografija na naslovnici:** Mateja Maraž

SLOVESNO ODPRTJE REKONSTRUIRANE PARTIZANSKE BOLNICE ZALESJE

Več kot 1000 ljudi se je v soboto, 12. maja, zbralo na Ostrožnem Brdu, da bi počastilo dan, ko je bila iz pozabe dokončno iztrgana partizanska bolnišnica, ki je v Brkinih uspešno delovala med 2. svetovno vojno. Na slovesnosti sta obiskovalce nagovorila bistriški župan Emil Rojc in igralka Lara Jankovič.

»Ideja o rekonstrukciji bolnice Zalesje se je rodila leta 2014 ob organizaciji slovesnosti ob 70-letnici bolnice. Brez dvoma pa tega projekta ne bi bilo, če se ne bi učenci Osnovne šole Rudija Mahniča - Brkinca in njihove mentorice pred sedemnajstimi leti odločili bolnišnico iztrgati iz pozabe, kot so sami zapisali: »javnosti skoraj neznano bolnišnico, ki je med drugo svetovno vojno delovala v osrčju Brkinov in skriti zaraščeni rebri pod Ostrožnim Brdom«. Njihova plemenita želja, da bi s svojim projektom vsaj malce iztrgali iz pozabe za narodno osvobodilno borbo tako pomembno ustanovo, kot je bila bolnica Zalesje, ki je reševala življenja in budila upanje; krepila vero v ljudi in v svobodo, se je uresničila v še večji meri, kot so pričakovali. Z današnjim dnem je rezultate njihovega raziskovanja mogoče videti tudi v naravi, na kar smo lahko ponosni,« je v uvodnem na-

govoru izpostavil župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

»Rdeča nit pri rekonstrukciji in oblikovanju objektov je bila edina ohranjena fotografija bolnišničnega objekta – barake z ranjenci, ki je verjetno nastala v pozni jeseni 1944. Slika, ki je last dr. Eldarja Gadžijeva – sina takratnega zdravnika – prikazuje mlada dekleta in fante, ki so za današnje razumevanje življenja v nemogočih pogojih skrbeli za ranjene in bolne partizane ter domačine. Zavedati se moramo, da osebje in ranjenci niso brezskrbno ležali v barakah, ampak so bili izpostavljeni nenehnim vdorom Nemcev in četnikov. Ko se zazremo v te mlade obraze, se vprašamo, kako so uspeli ob sovražnih vdorih ranjence pravočasno umakniti v gozd, kjer so največkrat v snegu, dežju in mrazu ležali kar na prostem. Kakšen napor in bolečine so takšne selitve pomenile za ranjene? Kaj je gnalo ta dekleta in fante, da so hoteli in

zmogli nadčloveške napore in poleg tega tvegali še svoja življenja? Še veliko podobnih vprašanj si lahko zastavimo ob prebiranju brošure pregarskih učencev in ravno takšna razmišljanja so razlog, da smo se odločili vrniti objekte takratne bolnišnice v današnji čas »mobitel življenja« – v čas, v katerem na osnovi standardov, ki veljajo danes, ni mogoče razumeti pričevanja Ivanke Mahne poročene Volk, ki pravi: »Vzdušje v bolnišnici je bilo zelo optimistično. Kljub ranam, bolečinam in boleznim ni bilo čutiti nobenega malodušja. K temu je veliko prispevalo osebje bolnišnice. Najlepše je bilo, ko se je sredi noči tiho oglasila partizanska in domača pesem.« Ob teh besedah lahko ugotovimo, kako malo so takrat potrebovale naše matere in očetje za doseg tako velikih ciljev,« je osrednjo misel, ki je spodbudila idejo o rekonstrukciji domače partizanske bolnišnice, razložil župan Emil Rojc.

Kot je pojasnil župan Rojc, je od ideje do izgradnje objektov minilo dosti več

časa, kot so ga med vojno vihro za izgradnjo bolnišnice potrebovali partizani: »Iz pričevanja, ki so ga zabeležili takratni učenci, je mogoče razbrati, da je gradnja bolnišnice trajala približno dva meseca, in sicer pod stalnim pritiskom hajk, ki jih je nemška vojska skupaj s četniki izvajala v tem prostoru. Ravno v tem je paradoks med takratnim in današnjim časom. Za kar so takrat potrebovali dva meseca, je Občina Ilirska Bistrica v mirnem času potrebovala štiri leta, da smo lahko zadostili vsem prostorskim, okoljskim, kulturno-varstvenim in finančnim zahtevam. Daleč najtežji del pa je bil pridobiti pravico graditi in omogočiti dostop obiskovalcem do na novo postavljenih objektov. Vse to kaže, da so se naše sanje ob osamosvojitvi izrodile v nesmiselno birokracijo in osebno zavist, ki hromi našo družbo in onemogoča razvoj.«

Ob koncu nagovora se je odzval tudi na kritike o smiselnosti obnove partizanske bolnice v Brkinih in poudaril, da je ta muzej most, ki povezuje in odpira pot za slogo v prihodnosti: »Verjetno bo rekonstrukcija bolnice Zalesje v določenih

krogih razumljena kot dejanje, ki razdvaja Slovence na leve in desne, črne, bele, rdeče in še kakšne. Zavedati se moramo, da je slovenski narod premajhen, da bi v luči želje po napredku zmogel takšne delitve, zato še zdaleč to ni bil naš namen, vendar nihče ne more zahtevati, da v duhu sprave pozabimo na dejanja naših staršev. Nihče ne more zanikati obstoja osebja bolnice Zalesje in njihove širokosrčnosti. Ravno zato je naša dolžnost, da omogočimo popotnikom, da se na mestu, kjer je stala bolnica Zalesje, poklonijo spomenu na dr. Magomeda Gadžijeva, osebju bolnišnice in vsem, ki so v takratnem boju sodelovali za brezkompromisno vero v ideal svobodnega in boljšega življenja.«

Pomen spomina je v svojem nagovoru poudarila tudi slavnostna govornica Lara Jankovič:

»Takih in podobnih zgodb in dogodkov nikakor ni mogoče pozabiti. Navsezadnje človek, ki se zaveda in spoštuje zgodovinski spomin, lahko živi sedanjost in gleda v svetlo prihodnost, kajti vrednote, ki so jih ljudje imeli in jih živeli v najtežjih trenutkih za človeka in narod, nam morajo biti zgled in vodilo v naših življenjih, kajti ravno za-

radi teh vrednot smo »stali inu obstali« in ravno zaradi njih danes na svoji zemlji govorimo svoj jezik. Koliko različnih narodnosti se je zdravilo v bolnici in koliko se jih je skupaj borilo za boljši svet? Skupaj z domačini in aktivisti, ki se nikoli niso vprašali od kod kdo prihaja, če jim je le srce enako bilo za isto stvar! Hvala vsem za popotnico vsem nam in kasnejšim rodovom! Zato vsem nam polagam na dušo, da nikoli ne pozabimo in se vedno zavedajmo notranjega bogastva, ki so ga nosili v sebi naši predniki in negujmo te vrednote, saj so vodilo za boljše, pravičnejše in enakopravnejše življenje.«

»Skupni spomini na preteklost, junaška dejanja in boj proti sovražniku združujejo obe državi,« je v svojem pozdravnem govoru povedala predstavnica Ruskega veleposlaništva Marina Guskova, njene misli pa je prijazno prevajal sin vodje bolnišnice Zalesje, dr. Eldar Magomedovič Gadžijev, upokojeni kirurg. Zbrano množico sta pozdravila domačin Lojze Maslo in intendant Partizanske

bolnice Zalesje Jože Petkovšek, ki sta obujala spomine na delovanje bolnice in požela bučen aplavz.

Brošura o Partizanski bolnici Zalesje, ki so jo izdali na *Osnovni šoli Rudija Mahniča - Brkinca Pregarje*, je projektno delo štirinajstih učencev, ki so pod mentorstvom učiteljic: Irene Boštjančič, Metke Štemberger, Mirke Valenčič in Jadranke Čosić pomembno pripomogli

k nadaljnjemu raziskovanju delovanja partizanske bolnišnice v Brkinih. Župan Emil Rojc je prisotnim mentoricam in učencem podelil zahvale za pionirsko delo, zahvalo za dobro sodelovanje pri rekonstrukciji Partizanske bolnice Zalesje pa je prejela tudi *Krajevna skupnost Ostrožno brdo* s predsednico Ines Krebelj. Med nagrajenci je bil tudi bistriški župan, ki je iz rok predsednika ZZB NOB Slovenije Tita Turnška prevzel zlato plaketo *Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije*, podeljeno na pobudo bistriškega združenja borcev.

Prireditvi so prisostvovali praporščaki, ki jim je poveljeval Bojan Vidmar in Prvi dolenski spominski partizanski bataljon, ki mu je poveljeval Milan Kranjc. Program je glasbeno obarval *Trio trobent* Glasbene šole Ilirska Bistrica in *Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič*, ki je s polurnim energičnim nastopom navdušil občinstvo. Učenci iz Osnovne šole Rudija Mahniča - Brkinca Pregarje so presenetili z recitali pesmi.

Po koncu slovesnosti je sledil še pohod udeležencev do slaba dva kilometra oddaljene Partizanske bolnice Zalesje, kjer je v zavetju gozda nad Šmagorsko dolino odmeval zven Ženskega pevskega zbora Prem. Vence pri spomeniku so položili: predstavica ruskega veleposlaništva Marina Guskova, župan Emil Rojc v družbi predstavnika Krajevne skupnosti Ostrožno Brdo Ivana Počkaja in predsednik ZZB NOB Ilirska Bistrica v družbi predsednika ZZB NOB Slovenije Tita Turnška. Po zaključenem programu je sledil ogled objektov rekonstruirane Partizanske bolnice Zalesje.

Projekt Partizanske bolnice Zalesje sta financirala Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in Občina Ilirska Bistrica.

Rekonstruirano Partizansko bolnico Zalesje v Borštu nad Šmagorsko dolino sestavljajo kuhinja, zemljanka in baraka za ranjence. V kuhinji je eno izmed glavnih nevarnosti za izdajo bolnice predstavljal dim, zato so dimnik speljali pod zemljo stran od barake, odprtino pa so zasuli z vejami, da se je dim razpršil. V strmem bregu nedaleč stan so izkopali jamo, jo prekrili z deskami in zakrili z vejami, mahom in listjem. V dobro skriti zemljanki je bilo skrivališče za hudo ranjene in operacijska miza, kjer je zdravnik dr. Magomed Gadžijev v izrednih razmerah izvajal zahtevne operacije. Osrednjo stavbo Partizanske bolnice Zalesje predstavlja baraka za ranjence, v kateri so bili: soba za ranjence, soba za zdravnika in prevezovanje, manjše skladišče in zasilna jedilnica.

Na Ostrožnem Brdu je v prostorih nekdanje osnovne šole urejena spominska soba Partizanske bolnice Zalesje in muzejska zbirka 2. svetovne vojne, ki obiskovalcu predstavi, kako je bila organizirana bolnišnica v Brkinih, ki je delovala po načelih sovjetske frontne kirurgije. Zdravljenje v bolnici Zalesje je bilo zelo uspešno po zaslugi vodje bolnišnice in majorja Rdeče armade dr. Magomeda Gadžijeva. ●

URNIK

Urnik spominske sobe na Ostrožnem Brdu

JUNI-JULIJ:

- sobota, nedelja in prazniki: 10.00–18.00,
- ponedeljek–petek: po dogovoru.

Voden ogled rekonstrukcije Partizanske bolnice Zalesje (kuhinja, baraka za ranjence, zemljanka)

JUNI-JULIJ:

- sobota, nedelja in prazniki: ob 11.00 in ob 16.00,
- ponedeljek–petek: po dogovoru.

Informacije in najava skupin:

- tel.: +386 (0)5 998 50 11,
- mob.: +386 (0)30 345 221,
- e-mail: info@tic-ilbistrica.si.

CENIK

Voden ogled po spominski sobi na osebo:

- odrasli – 2€,
- mladina (osnovnošolci, dijaki, študenti) – 1€.

Voden ogled po spominski sobi in po objektih Partizanske bolnice Zalesje:

- odrasli – 3€,
- mladina (osnovnošolci, dijaki, študenti) – 2€.

Brezplačni ogledi: predšolski otroci, brezposelne osebe, spremljevalci turističnih/ šolskih skupin, člani Slovenskega muzejskega društva, člani ICOM, člani ICOMOS.

TRADICIONALNA OBELEŽITEV PRAZNIKA DELA NA KOZLEKU

1. maj so Bistričani tudi letos proslavili na 997 metrih nadmorske višine v družbi župana Občine Ilirska Bistrica Emila Rojca.

»Občina Ilirska Bistrica si prizadeva za boljši standard in za boljšo urejenost občine za občane. V ta namen je občinski svet sprejel dva sklepa, ki pospešujeta rast gospodarstva – oprostitev komunalnega prispevka in subvencioniranje nakupa zemljišč v industrijski coni, s katerima želimo podjetnike spodbuditi k investiranju v nova delovna mesta. Naš cilj je, da odpiramo nova delovna mesta in zagotovimo

občanom zaposlovanje v domačem kraju. Vse investicije iz preteklih let so bile narejene v dobrobit občanov in upam, da smo na dobri poti k razvoju občine,« je v svojem nagovoru zbranim planincem poudaril bistriški župan Emil Rojc.

»Začenjamo z gradnjo tankovske ceste, ki bo povezovala naselje S-13 in bencinsko črpalko Petrol. Gre za dogovor med Petrolom, državo in občino za ureditev povezovalne ceste, ki bo pomembno razbremenila promet skozi mesto. Občina na Črnih njivah načrtuje odcep proti Globovniku za tovornjake, ki prihajajo iz kamnoloma iz smeri Sviščakov in tako bomo uspešno preusmeriti tovorni promet na obvoznico. Ta dva projekta bosta pomembna cilja naših bodočih poslancev in bodoče občinske uprave,« je nove pridobitve, ki bodo občutno olajšale življenje občanov v prihodnosti, izpostavil župan Rojc, ki je prisotnim izdal, da je prav Planinska skupina Podgora dobitnica letošnje občinske plakete za družbene dejavnosti in njenim članom zaželel dobro sodelovanje z občino tudi v prihodnje.

Zbrane je pozdravil tudi Marjan Prosen, eden od veteranov, ki so zgradili kočo

na »kočanskem Tri-

glavu« in povedal, da naslednje leto Planinska skupina Podgora praznuje okroglo 30-letnico ustanovitve. Člani skupine vsa leta zgledno skrbijo za postojanko na vrhu Kozleka, ki je med najbolj priljubljenimi izletniškimi točkami Bistričanov.

Že 60. prvomajsko srečanje je v sončnem vremenu na Kozlek privabilo veliko število obiskovalcev, ki so si na svežem zraku in v dobri družbi privoščili obilo zabave ob zvokih mladih lokalnih glasbenikov. ●

LIPA PAMTI: »HVALEŽNI SMO, DA SMO ŽIVI.«

Na 74. obletnici opustošenja obmejne vasice v Občini Matulji so se prisotni spomnili, kako krhko je v resnici življenje in kako kruta je lahko vojna. Spominske slovesnosti v Lipi so se udeležili tudi predstavniki bistriške občine, ki so položili venec na spomenik žrtvam.

»Lipa nas je naučila marsičesa – s spoštovanjem se spominjati tistega, kar smo imeli; skrbeti za tisto, kar nam je ostalo; skrbeti za to, kar smo in imamo; v hitrem tempu vsakdanjega življenja včasih zastati, globoko vdahniti in biti hvaležni, da smo živi. Naučila nas je gledati v prihodnost s široko odprtimi očmi, saj bomo le na ta način v na prvi pogled nepomembnih stvareh videli pravi zaklad,« je na komemoraciji Lipa pamti povedala predsednica Krajevne skupnosti Lipa Dženi Šamanić.

Spomin na 269 starejših, žensk in otrok, ki so jih 30. aprila 1944 zločinski nacisti žive sežgali v zadnji hiši v vasi, še živi in prav na tem mestu, kjer stoji spomenik vsem žrtvam, je potekala osrednja slovesnost ob 74. letnici te nezaslišane morije.

Spominu na žrtve se je poleg množice domačinov, svojcev žrtev, predstavnikov Občine Matulji, predstavnikov širšega okoliša Istre in Kvarnerja poklonila

tudi delegacija Občine Ilirska Bistrica, s častnim salutiranjem pa je svoje spoštovanje do padlih izrazil tudi predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB

Ilirska Bistrica Stanislav Zver s spremstvom. Slovesnosti se je udeležil tudi fotograf Emil Maraž, čigar predniki so v družinskem ateljeju Maraž v Ilirski Bistrici razvili fotografije zverinskega početja okupatorjev. Člani družine Maraž so naredili kopije fotografij, ki danes predstavljajo ključni del zbirke muzeja Lipa pamti in so pomembno pripomogle k identifikaciji žrtev tega zločina. Predstavniki Hrvške zveze antifašistov so pred dvema letoma potomcem družine Maraž podelili posebno priznanje za ohranitev fotografij, ki pričajo o strašnem dnevu v požgani vasi matuljskega zaledja in tako izkazali posebno hvaležnost za hvalevredno dejanje, ki je pomagalo osvetliti temačen dogodek v Lipi. ●

VRTČEVSKI OTROCI OBISKALI OBČINO ILIRSKA BISTRICA

Otroci iz Vrtca Jožefe Maslo so se odločili, da bistriškemu županu Emilu Rojcu predstavijo svoje ideje za popestritev krožišča. S skupnimi močmi so sprejeli kompromis o izgledu krožišča pri blagovnici.

polepša snežniška dolina, le na novem krožišču je še zemlja, zato smo se odločili, da vam predlagamo nekaj drugače in mogoče vam bo katera tako všeč, da jo boste umestili tudi v omenjeno krožišče,« je izvirno idejo opisala vzgojiteljica skupine Veveričke Petra Primc.

Otroci so v zanimivi knjižici, ki so jo pripravili posebej za ta sprejem, predstavili raznolike ideje za popestritev domačega mesta. Med drugim so predlagali tank in vojaka, rožice, avtobusno postajo, harmoniko, policijsko postajo, kip Jožefe Maslo, medveda, motokros stezo in otroška igrala.

Župan jim je zagotovil, da bodo igrala postavili v park, kjer je lepši in varnejši prostor za igranje; nadobudneže pa je hkrati poučil, da bi bilo igranje na sredini ceste zelo nevarno početje. »Najlepša vam hvala za knjižico, ki ste mi jo prinesli. Všeč mi je, da ste se za naslovnico slikali pred našo občinsko stavbo. Zahvaljujem se vam za vaše predloge in poskusili bomo

»Tudi letos naša skupina sodeluje pri projektu Pomahajmo v svet in ena od tem tega projekta nosi naslov Spoznavanje našega mesta. Ko smo se potepali po mestu in odkrivali njegove lepote, so otroci ugotovili, da je v našem kraju veliko krožišč. Takrat je potekala izgradnja krožišča pri blagovnici in tedaj so otroci ugotovili, da križišče pri Spetiču krasi mlin, krožišče pri Matetu

uresničiti tudi vaše ideje. Verjetno se bomo odločili za predlog s cveticami, travo in kakšnim drevescem vmes,« je končno podobo krožišča komentiral župan Emil Rojc.

Županu so poklonili maskoto skupine, prikupno veveričko, ki ga bo spomnila na igrive in zvedave nadobudneže. Po pogovoru z županom je 18 otrok veselo zapelo vsem dobro poznano *Tječe, tječe bistra uoda*, nato pa so se posladkali s čokoladnimi jajci in pogasili žejo s sadnim sokom. Po slabi urici druženja so se zahvalili za gostoljuben sprejem in obljubili, da se še oglasijo. Za konec so se v družbi župana Emila Rojca odpravili pred občinsko palačo, kjer so veselo pozirali za skupinsko fotografijo.

Da je bil ta dan za otroke, stare od 4 do 6 let, res posebno doživetje in da jim je bilo druženje s prvim možem Občine Ilirska Bistrica všeč, je dal slutiti tudi prisrčen pozdrav ob slovesu: »Čau župan!« ●

SANACIJA DEGRADIRANEGA OBMOČJA BIVŠE TOVARNE ORGANSKIH KISLIN SE ZAKLJUČUJE

Občina Ilirska Bistrica uspešno zaključuje s sanacijo površin na področju bivše Tovarne organskih kislin (Tok) v Trnovem. Dragocena lokacija v centru mesta bo pripravljena za nove vsebine.

Območje tovarne Tok obsega 20.455 m² površin. Tovarna je bila grajena v več fazah. Prvi objekti so bili zgrajeni leta 1955, nato pa so se vse do leta 1989 dograjevali, nadzidavali ali drugače predelovali. Tovarna Tok ne obratuje od leta 1990, zato so stavbe večinoma propadale – z izjemo nekaterih delov, ki so bili prenovljeni. Objekti tovarne so bili nevzdrževani in poškodovani do te mere, da ni bilo smiselno razmišljati o njihovi obnovi, zato se je Občina Ilirska Bistrica odločila za rušenje.

Objekti so bili grajeni z uporabo različnih konstrukcijskih sistemov. Večinoma so bili zgrajeni iz betona in opeke, višji pa so imeli jekleno konstrukcijo.

V začetku letošnjega leta je podjetje Sekopt, d.o.o., iz Trbovelj pričelo z rušenjem. Rušenje objektov oziroma odstranitev posameznih delov nosilnih konstrukcij je potekala v več fazah – od streh navzdol. Ker so bili nekateri objekti oziroma njihova osnovna nosilna konstrukcija dotrajana do te mere, da bi lahko postala nezanesljiva v procesu rušenja, je bilo potrebno zagotoviti maksimalne varnostne ukrepe za varovanje življenja in zdravja delavcev. Pri odstranjevanju posameznih objektov se je minimaliziralo negativne vplive na okolje – hrup in emisijo prahu.

Prva dela so obsegala: rušenje kotlarne, objekta za proizvodnjo vinske in mlečne kisline, stavbe za finalizacijo, transformatorske postaje, objekta za proizvodnjo instant napitkov, mizarske delavnice in črpališča za melaso. Zaključna dela se izvajajo na objektu za proizvodnjo citronske kisline, ki je imel betonsko skeletno konstrukcijo.

Zaključek gradbenih del je v okviru terminskega plana predviden v mesecu juliju. Vrednost projekta znaša okoli 240.000 EUR. ●

MERKANTIL
Knežak 3, 6253 KNEŽAK
Kakovost s tradicijo

tel: 05/ 7880-512 mob.: 041/338-718
www.merkantil.si

GEODETSKE STORITVE

- vpis stavbe v kataster stavb
- zakoličba
- geodetski načrti
- ureditev mej
- parcelacije
- izravnava mej parcele
- svetovanje
- pomoč in posredovanje pri prepisu zemljišč

z Vami od začetka gradnje do vselitve...

NOVA POVEZOVALNA CESTA V TRNOVEM

Občane Ilirske Bistrice, posebej pa prebivalce Trnovega, bo razveselila novica, da je projekt nove povezovalne ceste v Trnovem uvrščen v državni proračun in da se kraju končno obeta še zadnji manjkajoči del ceste, ki bo promet uspešno preusmeril iz centra mesta na obvoznico.

Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo namerava urediti cestno povezavo med regionalno cesto R $\ll$ -404 odsek 1380 Ilirska Bistrica–Pivka in glavno cesto G1-6 odsek 0342 Ilirska Bistrica (Trnovo). Namen izgradnje povezovalne ceste v Trnovem je razbremenitev prometa skozi Ilirsko Bistrico iz smeri Knežaka in preusmeritev prometa na novo obvoznico. Projekt zajema

ureditev ceste, ki bo dolga 532.30 m in široka 6.50 m ter se bo pravokotno priključevala na Šercerjevo in na Vilharjevo cesto v Trnovem.

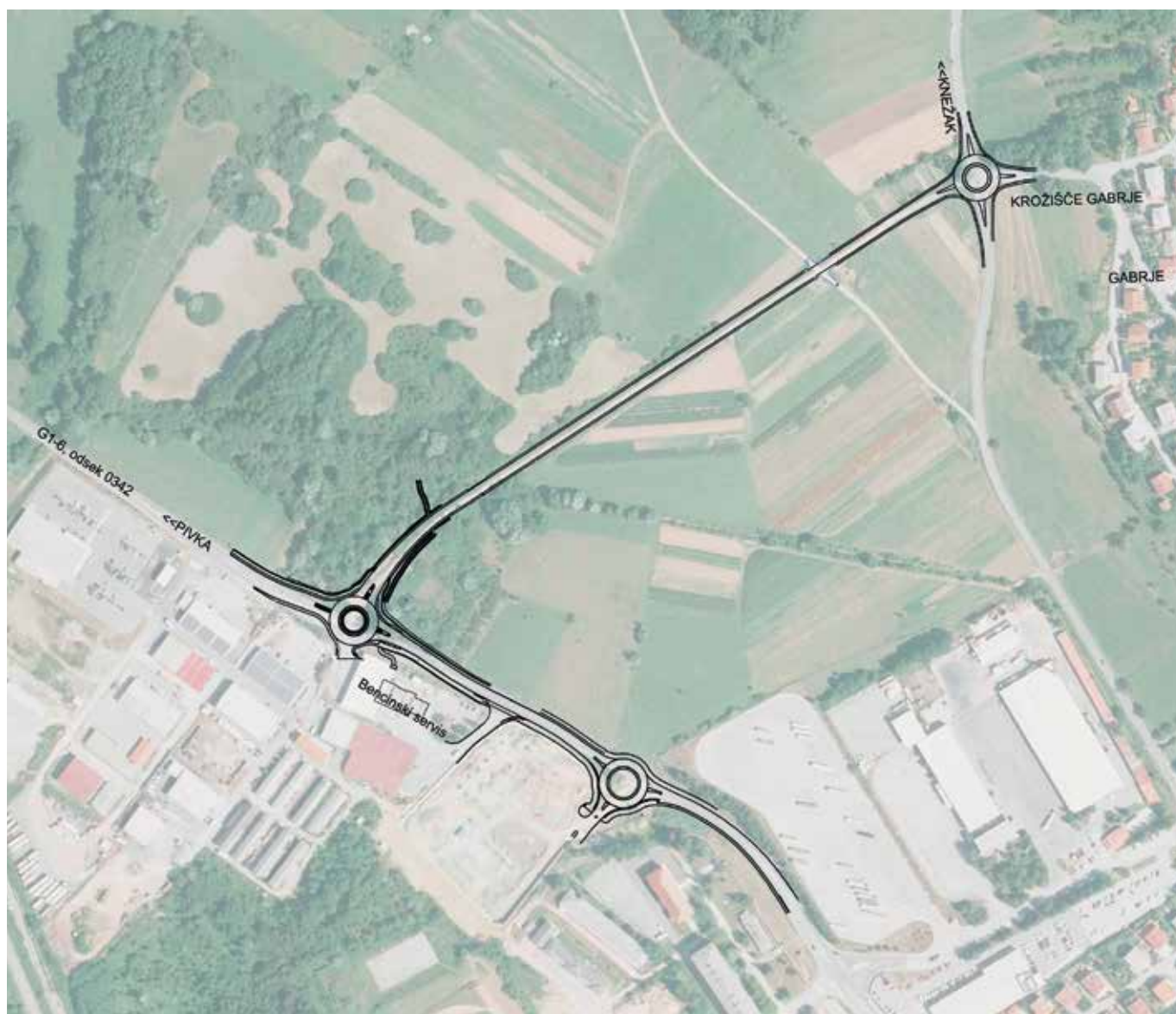
Na območju predvidene trase nove povezovalne ceste je sedaj makadamska pot širine 3.0 m, nov projekt pa predvideva ureditev povezovalne ceste in obeh priključkov, ureditev mostu in struge ter prometne signalizacije.

Na krožnem križišču Petrol bodo urejeni kanalizacija, hodnik za pešce in cestna razsvetljava; obnovljen bo prepust in odprt kanal; vzpostavljena pa bo tudi kolesarska povezava na območju križišča in med Petrolom ter trgovino Eurospin.

Na krožišču pri soseski S-13 bodo urejeni vodovod, kanalizacija in cestna razsvetljava.

Po prvih ocenah je vrednost investicije približno 1,5 milijona evrov, od katerih bo država financirala 62 % zneska, Občina Ilirska Bistrica bo poravnala svoj del stroškov v višini 22 %, Petrol, Slovenska energetska družba, d. d., pa bo primaknil 16 % vrednosti celotne ocene stroškov.

Po zaključeni izbiri izvajalca bo ta pričel z gradbenimi deli. ●

GRADBENA DELA V ČELJAH V POLNEM ZAMAHU

Prebivalce vasi Čelje bosta kmalu razveselili nova čistilna naprava in urejeno kanalizacijsko omrežje.

Vas Čelje nima urejenega kanalizacijskega omrežja niti urejene čistilne naprave, saj so v naselju zgrajeni le posamezni kanali pretežno meteorne kanalizacije, fekalne vode iz objektov pa se stekajo v greznice.

Za naselje Čelje je predvidena izgradnja kanalizacijskega omrežja in čistilne naprave kapacitete 150 PE. Vaški vodovod bo rekonstruiran, uredila pa se bo tudi dostopna cesta do čistilne naprave.

Izvajalca del sta podjetji GP KRK, d. d., in CBE, d. o. o. Po prvotnih ocenah bodo dela zaključena v juliju 2018. Vrednost investicije znaša približno 160.000 evrov. ●

DRAGI OBČANI IN DRAGE OBČANKE!

4. junij je dan, ko Ilirska Bistrica obeležuje svoj praznik in se njeni občani spominjamo tragične usode naših prednikov, ki jih je doletela med pokončnim bojem proti okupatorju.

Na ta dan smo z mislimi usmerjeni tudi v prihodnost. Prepričani smo, da s skupnimi močmi lahko pišemo nove zgodbe o uspehu!

Iskrene čestitke ob našem prazniku!

Župan, občinski svet in občinska uprava

VAŠ PARTNER, ZA VEČJO VARNOST NA CESTI Z NEVARNIM BLAGOM

ADR

- PREGLEDI VOZIL
- PREIZKUSI CISTERN
- USPOSABLJANJE VOZNIKOV
- VARNOSTNI SVETOVALEC PRI PREVOZU NEVARNEGA BLAGA
- KONTROLA TAHO IN OH

- TEHNIČNI PREGLEDI
- REGISTRACIJA VOZIL
- ZAVAROVANJE VOZIL
- PREPISI VOZIL
- CEMT PREGLEDI

- PREGLEDI GASILNIKOV

modra številka
● 080 80 19

TIB STORITVE d.o.o., Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si www.tib-storitve.si

IPIIL, D. O. O.

Družba IPIL, d. o. o., je bila ustanovljena leta 1999 kot invalidsko podjetje z namenom reševanja težav z zaposlovanjem velikega števila invalidov v Občini Ilirska Bistrica. Družba je začela delovati z nekaj zaposlenimi, predvsem na programu proizvodnje manjših kovinskih izdelkov in izpušnih sistemov za potrebe vzdrževanja tovornih vozil. Jože Frank, ki je bil leta 2002 imenovan za direktorja družbe, je spoznal, da proizvodnja ni najbolj primerna za delo invalidov in drugih težje zaposljivih delavcev. Iskal je nove programe, pred-

vsem na storitvenem področju, urejanju zelenic, infrastrukture, vzdrževanju objektov in opreme. Dobro sodelovanje je razvil z Občino Ilirska Bistrica, s šolami in vrtci, krajevnimi skupnostmi, upravniki stanovanj in z ostalimi lastniki podjetja IPIL, d. o. o., kot so: Plama-pur, Termoplasti Plama, Izoterm Plama in Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica. Vsa leta je družba rasla; povečevali so prihodke; zaposlovali in usposabljali nove kadre, istočasno pa so vlagali v razvoj in nabavo nove opreme. V izvajanje prevzemajo širok nabor storitev, kot so: urejanje okolice, čiščenje stanovanjskih in poslovnih objektov, izvajanje kera-

mičarskih, zidarskih, mizarskih, električarskih del, izdelava Knauf sistemov, popravilo klimatskih naprav, izdelava raznih kovinskih izdelkov iz pločevine in profilov. Od leta 2002 družba zaposluje od 65 do 80 delavcev – od tega več kot 50 % invalidov. V 15-letnem delovanju družbe IPIL, d. o. o., pod vodstvom direktorja Jožeta Franka so poslovali uspešno, povečevali obseg dela, zaposlovali težje zaposljive kategorije delavcev, nudili socialno varnost zaposlenim in večali vrednost družbe. Družba ima že več let pridobljen certifikat kakovosti ISO 9001 in certifikat standarda okolja ISO 14001. ●

RAJKO KRANJEC

Rajko Kranjec je v zadnjih šestnajstih letih veliko gradil na likovnem in kulturnem področju v Občini Ilirska Bistrica. Konec leta 2002 je na pobudo takratne kulturne skupnosti ustanovil Likovno društvo Franceta Pavlovca Ilirska Bistrica, ki mu je predsedoval dve mandatni obdobji. V tem času so se pod njegovim vodstvom znani in manj znani bistriški ljubiteljski slikarji družili na likovnih kolonijah, kjer so ustvarjali in svoja dela predstavljali na razstavah. V teh letih se je zvrstilo lepo število tako skupinskih kot samostojnih razstav.

Kranjec je v mesecu novembru 2012 prevzel vlogo organizatorja razstav in drugih prireditev v občinski Galeriji Doma na Vidmu. Kot umetniškemu

vodji Galerije mu je iz nje uspelo narediti umetniški hram kulture in urensičiti obljubo, da bo program, ki je namenjen širokemu krogu obiskovalcev, potekal nepretrgoma in po zastavljenih smernicah. Do danes se je v njej zvrstilo že 80 razstav in z njimi povezanih prireditev ter ostalih aktualnih dogodkov. V Galeriji Doma na Vidmu so se odvijale najrazličnejše likovne in fotografske razstave, razstave plastik in druge pregledne ter dokumentarne razstave domačih umetnikov in avtorjev iz celotne Slovenije.

Vsako leto njen prag prestopi od dva- do tri tisoč obiskovalcev, ki se zanimajo za

domačo vizualno umetnost in gostujoče razstave. Glede na pozitivne kritike gostov iz celotne Slovenije bistriška Galerija uspešno odraža umetniški duh slovenskega prostora. Slikar Rajko Kranjec je lanskega decembra praznoval jubilejno 20. obletnico svojega aktivnega likovnega ustvarjanja, ki jo je obeležil s slavnostno razstavo v Galeriji Doma na Vidmu. ●

PLANINSKA SKUPINA PODGORA

Planinska skupina Podgora je bila ustanovljena 7. julija 1989 na Betuli in je takrat štela okrog 20 članov. Cilj skupine je bila postavitev nove planinske koče na Kozleku. Že istega leta so člani pridobili vsa potrebna soglasja in dokumente, da so lahko pričeli z delom. 1. maja 1990 je bil postavljen temeljni kamen za »kočo«. Od ceste za Sviščake so hodili peš in v nahrbtniku znosili veliko materiala in orodja. Les za kočo so člani dobili tako, da so pogozdovale za Gozdno gospodarstvo Postojna. Konec leta 1992 je postavljena koča dobila še streho nad glavo. Člani *Planinske skupine Podgora* so prvotno načrtovali otvori-

tev koče ob 100-letnici Planinske zveze Slovenije leta 1993. Ker pa je v Sloveniji leta 1991 divjala vojna, se je gradnja za nekaj mesecev ustavila, delo pa je upočasnilo tudi pomanjkanje finančnih sredstev.

1. maja 1994 so planinci podgorske skupine pripravili svečano otvoritev koče z bogatim kulturnim programom. Že naslednje leto so pričeli z dozidavo sedanje kuhinje, pod katero so umestili zbiralnik vode in lepo uredili okolico. Leta 1997 so montirali sončne celice, ki kočo oskrbujejo s potrebno električno energijo. Do 10. obletnice obratovanja koče na

Kozleku so markirali poti oziroma steze do nje. Danes na tem območju potekata Pot kurirjev in vezistov ter E-6 od Maribora do Ankarana čez Kozlek in Trpčane–Kozlek.

Planinska skupina Podgora ureja in oskrbuje kočo na Kozleku že od začetka njene gradnje in otvoritve. Kozlek je s svojimi 997 m nadmorske višine postal tradicionalno osrednje prizorišče proslave ob prazniku dela, ki vsako leto na to razgledno točko nad Kočanijo privabi veliko število obiskovalcev, željnih druženja s prijatelji in z ostalimi pohodniki. ●

EVA ČESNIK IN KLAVDIJA UJČIČ IZ ŠPORTNEGA DRUŠTVA FREIA

Eva Česnik in Klavdija Ujčič sta svojo plesno pot začeli kot majhni deklici v 2. razredu osnovne šole. Po dveh letih treninga ju je njuna trenerka pripravila na prvo tekmovanje v plesnih parih. V sezoni 2009/2010 sta se udeležili IV. Frogs Cheer Cup tekmovanja, kjer sta se v otroških freestyle cheer plesnih parih prebili skozi kvalifikacije in zasedli odlično 4. mesto.

Njuna plesna pot se je strmo vzpenjala. V sezoni 2010/2011 sta na Rom Pom Pon prvenstvu ponovno pristali tik pod stopničkami. Istega leta sta se udeležili II. Millenium Cup-a v Italiji in zasedli 11. mesto. Enako uvrstitev sta si priborili tudi na Slo Cheer Open 2011.

V sezoni 2012/2013 sta na IV. Millenium Cup-u 2013 osvojili prvo bronasto medaljo. Svojo kvaliteto pa sta z osvojenim zlatim odličjem potrdili še na mednarodnem tekmovanju Austrian International Open 2015.

Na International Dance Open 2017 v Zagrebu sta v pom in lyrical plesnih parih v obeh kategorijah stali na najvišji stopnički. Tako sta si zagotovili mesto na Svetovnem prvenstvu World Dance Championship v italijanski prestolnici, ki sta se ga udeležili lani oktobra. Priplesali sta si dve 3. mesti in domov prinesli kolajni iz tekmovanja na svetovni ravni.

Na tekmovanju Ljubljana Open 2018 sta v jazz parih dosegli 1. mesto, v pom parih pa 5. mesto.

Na tekmovanju Frogs Cheer Cup 2018 sta zasedli 2. mesto v jazz parih in 3. mesto v pom parih.

Eva Česnik in Klavdija Ujčič pridno trenirata in se veselita novih plesnih podvigov, saj jima ples predstavlja veliko strast in užitek. Eva in Klavdija vedno plešeta s srcem, ne glede na to, kakšni so rezultati, zato bo perspektivnima športnicama plaketa pomembna potrditev in lepa pohvala njunemu dosedanemu delu. ●

SMUČARSKI KLUB SNEŽNIK

Slovenci od nekdaj veljamo za smučarski narod in tudi na Bistriškem so zasnežena pobočja Snežnika že med obema vojnoma vabila smučarje. Sprva so smučarski navdušenci delovali v okviru Planinskega društva. 20. novembra 1968 je bil sprejet »Statut Smučarskega kluba Snežnik«. 23. januarja 1969 pa je Smučarski klub Snežnik postal samostojno društvo, katerega predsednik je postal Teo Šircelj.

Leta 1973 so v Smučarskem klubu Snežnik dobili prve vaditelje smučanja, saj je vodstvo kluba organiziralo prvi tečaj za smučarske učitelje.

Nesebičnemu delu vseh članov, staršev, otrok in ljubiteljev gre zahvala, da mladi smučarji pridobivajo znanja in prehajajo v tekmovalne vrste. Takratni vodja tekmovalcev trener in traser Darko Rozman se je skupaj z ostalimi trenerji nesebično trudil, da so delali z več kot trideset tekmovalci A- in B-kategorije. Še danes ostaja velika vnema, saj najmlajši člani kluba pod vodstvom Janija Grlja, ki nosi najvišjo stopnjo – učitelj smučanja 3 – uspešno trenirajo in tekmujejo. Že desetletja se člani SK Snežnik redno udeležujejo tekmovanj, ki štejejo za Notranjski pokal in Primorski smučar-

ski pokal. V letošnjem letu obeležujejo tudi 30. izvedbo Pokala prijateljstva treh dežel, ki ga organizirajo skupaj z italijanskim zamejskim smučarskim klubom iz Devina, s katerim sodelujejo že od leta 1982.

Z namenom izboljšanja pripravljenosti na zimsko sezono v Smučarskem klubu Snežnik organizirajo telovadbo za predšolske in šolske otroke. V spomladanskih mesecih smuči nadomestijo z rolerji in že šesto leto zapored organizirajo tekmovanje v slalomu na rolerjih za Pokal Snežnik, ki v Ilirsko Bistrico vsako leto privabi več kot 80 tekmovalcev iz desetih smučarskih klubov iz Slovenije in Italije. ●

SPOMINSKA PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA LETO 2018

OKREPČEVALNICA »SLADKI BAR«, DEMIRI GAJUR, S. P.

Zgodba o družini Demiri, doma iz vasi Dobridol v zahodni Makedoniji, je zgodba, ki se je na Bistriškem pisala v 2. polovici 20. stoletja, ko je v mesto mlinov in žag prišel Džabir Demiri. Džabir se je slaščičarskih veščin izučil v Romuniji in je v štajerski prestolnici enajst let vodil svojo slaščičarno, preden ga je življenjska pot zanesla v Ilirsko Bistrico. S svojim sedemnajstletnim sinom Nedžmedinom sta leta 1957 na Cankarjevi ulici pri *Orajtovih* odprla njuno prvo skupno slaščičarno in tako postavila trdne temelje tej obrtni dejavnosti v mestu pod Snežnikom. Štiri leta pozneje sta jo preselila na konec iste ulice v stavbo nekdanjega hotela Tomšič, kjer lokal

pod imenom »Sladki bar« do-
muje še danes.

Nedžmedin je že pri 22. letih prevzel slaščičarsko obrt, ki ji je ostal zvest dolгих 35 let. S svojimi slaščičarskimi mojstrovlinami, kot so: kremne rezine, baklave, torte, šamšnite in šamrole je razvajal številne goste in domačine. V ponudbi slaščičarne so bile takrat samo štiri vrste sladoleda: vanilja, jagoda, čokolada in limona.

Ker pa je bilo za sladke dobrote vedno manj zanimanja, so leta 1987 slaščičarno spremenili v »Sladki bar«, kjer so vse do danes uspešno ohranili svojo hišno specialiteto – sladoled. Leta 1992 je vodenje slaščičarne prevzel Nedžmedinov

sin Gajur. Sladoled družine Demiri, ki se že več desetletij pripravlja po Džambirijevem receptu, je oplemeniten z znanjem slaščičarske šole iz Tetova, kjer si je Gajur nabiral prve slaščičarske izkušnje. Sladoledarna na Cankarjevi ulici je dobila svojo večjo različico na Vilharjevi ulici, kjer stranke lahko izbirajo med 24-imi različnimi okusi sladoleda, ki je poznan daleč naokrog. Naslednje leto bo vodenje odlične sladoledarne prevzel Gajurjev sin Afrim, ki predstavlja četrto generacijo slaščičarskih mojstrov iz družine Demiri. ●

RAZPIS ZA LETOVANJE 2018 – DUGA UVALA

LOKACIJA IN CENA LETOVANJA

Lokacija letovanja: apartma Ladonja št. 16, stopnišče II (6 ležišč)

Ceni letovanja na apartma brez turistične takse sta:

- 32 EUR/dan (uslužbenci Občine Ilirska Bistrica – v nadaljevanju notranji uporabniki),
- 35 EUR/dan (zunanji uporabniki).

ROK IN KRAJ PRIJAVE ZA LETOVANJE

Rok prijave: od 10. 6. 2018 v času uradnih ur Občine Ilirska Bistrica

Kraj prijave: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, Ilirska Bistrica: v sobi št. 7 (II. nadstropje) ali v tajništvu (II. nadstropje)

NAČIN PLAČILA

Možnost plačila v obliki plačilnih nalogov v največ 3 zaporednih obrokih glede na prijavljeno število dni letovanja, ki jih izda Oddelek za gospodarstvo in finance ob prejemu prijavnice (za notranje uporabnike odtegljaj pri mesečnem obračunu plače), in sicer 1. obrok v mesecu prijavljenega letovanja (plačilo 1. obroka mora biti izvedeno vsaj 8 dni po potrjeni prijavi, v nasprotnem primeru se šteje, da rezervacija ni potrjena).

OSTALI POGOJI LETOVANJA:

- menjava se izvrši zadnji dan med 13.00 in 14.00 uro (oziroma v dogovoru z naslednjim uporabnikom letovanja), vsak uporabnik se je dolžan v roku 24 ur od prihoda prijaviti na recepciji turistične agencije v Dugi Uvali;
- uporabnik/-i počitniškega apartmaja mora/-jo vestno in gospodarno ravnati z objekti, napravami in inventarjem;
- uporabnik je dolžan skrbeti za red in čistočo v apartmaju in dosledno upoštevati navodila, ki se nahajajo v posameznih objektih ter splošna navodila, ki veljajo za počitniško naselje;
- uporabnik/-i mora/-jo obvezno izpolniti zapisnik o priopredaji in popisati ugotovljeno stanje ter ob prihodu morebitno povzročeno škodo prijaviti na recepciji ali na policiji;
- uporabnik, ki pri vstopu v počitniški apartma ne pregleda stanja objekta, opreme in inventarja ter pomanjkljivosti ne vpiše v zapisnik, je materialno in finančno odgovoren za škodo (plačilni nalog izdan s strani Občine Ilirska Bistrica), ki jo ugotovi uporabnik, ki letuje za njim;
- uporabniku, za katerega se ugotovi, da ob odhodu ni ustrezno očistil objekta, se zaračuna dejanska cena naknadno opravljenega čiščenja, ki pa ni nižja od višine dveh takrat veljavnih cen nočin;

- če bo za posamezni termin preveč prijav, bo o prioriteti prijavljenih odločala komisija;
- prijavnica in napotnica za letovanje sta na voljo v sprejemni pisarni, tajništvu in v sobi št. 7 Občine Ilirska Bistrica;
- napotnico za letovanje (skupaj z izdanimi plačilnimi nalogi) je potrebno pred odhodom na letovanje prevzeti v v sobi št. 7 (II. nadstropje Občine Ilirska Bistrica) ali v tajništvu v času uradnih ur (brez potrjene napotnice vstop v apartma ni mogoč);
- prednost pri prijavi imajo notranji uporabniki;
- prevzem in vrnitev ključa apartmaja na recepciji turistične agencije v Dugi Uvali.

OPOZORILO:

Gostje, ki se ne bodo prijavili na turističnem uradu v navedenem roku, bodo v primeru kontrole dolžni odmerjeno kazen poravnati sami.

ODPOVED LETOVANJA

V primeru odpovedi letovanja je prijavitelj dolžan plačati celoten znesek, v kolikor si ne poišče zamenjave za prijavljeni termin letovanja. Odpoved je upravičena le v izjemnih primerih (bolezen, smrt družinskega člana ...) ob predložitvi ustreznega dokazila.

OBJAVA

Občinska spletna stran in občinsko glasilo. ●

OBČINA ILIRSKA BISTRICA, Župan, Emil Rojc, l.r.

**PRVA DOBRODELNA IZMENJEVALNICA
OBLAČIL, OPREME IN PRIPOMOČKOV
ZA OTROKE V NAŠI OBČINI**

KDAJ? Petek, 8. junij 2018, od 11.-19.00 ure.
KJE? Park Nade Žagar, Ilirska Bistrica (kotlarsko igrišče)

Kaj lahko prinesem? Oblečila za otroke številka od 56 cm – 174 cm, opremo in pripomočke za otroke. Le ta -naj bodo dobro ohranjena in čista.

Kdaj in kam? Lesena hiška ob igrišču v parku
28.-29. maj 2018 od 14.-17. ure,
30. maj 2018 od 9.-12. ure
ter 8. junij 2018 od 9.-11. ure.

Za otroke na dan prireditve:
napitnica izlaza Hiše zabave
mali BU, ustvarjalne delavnice.

**»BINETU SEM
PREMAJHEN«**

V primeru dolga, se prireditve preseli v dvorano Sokolskega doma.
Nelazmenjane stvari bomo podarili pomoči potrebnim. Več informacij poiščite na FB strani
Centra za socialno delo Ilirska Bistrica ali pokličite na tel. številko 041-434-012 (Helena Strle).

Logos: MKN2, NI, IPIL, ILIRSKA BISTRICA, TOČKA, and others.

TIC BUS – PREVOZ ZA VSE

Pod okriljem TIC-a Ilirska Bistrica je v letošnjem letu začel delovati TIC bus. TIC bus je storitev na območju občine Ilirska Bistrica, katere namen je trajnostna mobilnost v občini za domačine in turiste. Storitev je tudi eden od korakov trajnostnega razvoja turizma v občini. S TIC busom tako omogočamo lokalnemu prebivalstvu lažji dostop do vsakodnevnih storitev v mestu in izven

njega ter po drugi strani omogočamo turistom, ki preživljajo svoj prosti čas na naši destinaciji, ogled znamenitosti. Vse skupaj smo nadgradili z možnostjo prevoza koles, tako da bodo še tako oddaljeni kotički naše destinacije dostopni ljubiteljem kolesarstva in pohodništva. Vozilo ima 8 sedežev in opremo z nastavkom za prevoz najmanj štirih koles ter rampo za prevoz invalidov.

TIC bus vozi ob ponedeljkih, tor-kih, sredah in petkih na določenih relacijah, ob četrtnih pa nudimo individualni prevoz na zeleno relacijo po predhodni najavi, ki je lahko tudi izven naše občine.

Po predhodni najavi bo TIC bus obiskovalce poletnih dogodkov popeljal tudi na grad Prem.

Rezervacije za četrtnove individualne vožnje in vse dodatne informacije dobite v TIC-u Ilirska Bistrica, Gregorčičeva cesta 2 ali po telefonu 030 345 221 ali 05 99 66 278. ●

VOZNI RED

PONEDELJEK	
ODHOD - avtobusna Dom na Vidmu Ilirska Bistrica	6.45
ČELJE	7.05
PRELOŽE	7.10
RJAVČE	7.20
GABRK	7.25
HUJE	7.30
PREGARJE	7.35
ZAJELŠJE	7.40
TOMINJE	7.45
HARIJE	7.50
DOBROPOLJE	7.55
PRIHOD IL. B.	8.00
ODHOD IL. B.	11.45

FABCI	8.30
SUŠAK	8.35
NOVOKRAČINE	8.40
NOVA VAS PRI JELŠANAH	8.45
JELŠANE	8.55
DOLENJE	8.55
VELIKO BRDO	9.10
PRIHOD IL. B.	9.20
ODHOD IL. B.	13.15

SOZE	9.35
V. BUKOVICA	9.40
KOSEZE	9.45
PRIHOD IL. B.	9.50
ODHOD IL. B.	13.15

TOREK	
ODHOD -avtobusna Dom na Vidmu Ilirska Bistrica	6.45
ZABIČE	7.10
PODGRAJE	7.10
KUTEŽEVO	7.15
TRPČANE	7.20
JABLANICA	7.25
VRBICA	7.30
VRBOVO	7.35
JASEN	7.40
PRIHOD IL. B.	7.45
ODHOD IL. B.	11.00

ČELJE	8.15
PRELOŽE	8.20
RJAVČE	8.30
HUJE	8.35
PREGARJE	8.40
ZAJELŠJE	8.40
TOMINJE	8.45
HARIJE	8.50
PRIHOD IL. B.	9.00
ODHOD IL. B.	12.45

SREDA	
ODHOD -avtobusna Dom na Vidmu Ilirska Bistrica	6.45
OSTROŽNO BRDO	7.20
JANEŽEVO BRDO	7.35
PREM – VAS	7.40
PREM – PRI POŠTI	7.45
DOLNJA BITNJA	7.45
KILOVČE	7.50
RATEČEVO	8.00
GORNJA BITNJA	8.05
TOPOLC	8.05
PRIHOD IL. B.	8.15
ODHOD IL. B.	11.45

SMRJE	8.35
MEREČE	8.45
PODSTENJŠEK	8.45
PODTABOR	8.50
PODSTENJE	9.00
PRIHOD IL. B.	9.15
ODHOD IL. B.	13.15

PETEK	
ODHOD - avtobusna Dom na Vidmu Ilirska Bistrica	6.45
STAROD	7.20
RAČICE	7.30
MALE LOČE	7.40
HRUŠICA	7.45
PODGRAD	7.50
PODBEŽE	8.00
SABONJE	8.10
ZALČI	8.10
ZAREČICA	8.20
BRCE	8.25
ZAREČJE	8.30
REČICA	8.30
PRIHOD IL. B.	8.35
ODHOD IL. B.	11.20

KORITNICE	9.15
BAČ	9.20
KNEŽAK	9.25
ŠEMBIJE	9.30
PRIHOD IL. B.	9.40
ODHOD IL. B.	12.45

PODATKI ORGANOV UE

KONTAKTNI PODATKI ORGANOV IN JAVNIH ZAVODOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Občina Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 11. ure		od 8. ure do 11. ure in od 12. ure do 16.30		od 8. ure do 11. ure		
Upravna enota Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 7.30 do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Geodetska uprava RS Območna geodetska uprava Koper, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Finančna uprava RS, Finančni urad Postojna, Sektor za davke, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 7. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure				
CSD Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 32 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zaposlovanje, Območna služba Koper, Urad za delo Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 25 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zdravstveno zavarovanje, Območna enota Koper, Izpostava Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 25 A 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		

UPRAVNA ENOTA ILIRSKA BISTRICA OBVEŠČA

Preverite veljavnost in pravilnost podatkov na vaših dokumentih.

Identiteta državljanca oz. občana se ugotavlja na podlagi njegovih identifikacijskih dokumentov – to je listin, ki jih je izdal državni organ in na katerih je fotografija njenega imetnika. Med identifikacijske dokumente štejemo npr. osebno izkaznico, potni list, maloobmejno prepustnico in vozniško dovoljenje. Osebna izkaznica in potni list sta tudi potovalna dokumenta, v omejenem obsegu pa sem sodi tudi maloobmejna prepustnica.

Identifikacijski dokument mora odražati pravilne podatke o njegovem imetniku!

Osebna izkaznica in potni list sta javni listini, s katerima državljan Republike Slovenije izkazuje svojo **istovetnost in državljanstvo** in s katerima lahko **potuje** v določene države.

Zakon o osebni izkaznici (Ur. list RS št. 35/11) določa, da mora imeti državljan po dopolnjenem 18. letu starosti osebno izkaznico, kadar nima drugega ve-

ljavnega uradnega identifikacijskega dokumenta, opremljenega s fotografijo, ki ga je izdal državni organ, razen v primeru, če stalno prebiva v tujini.

Na osebnih dokumentih morajo biti navedeni točni osebni podatki, med katerimi so: priimek in ime ter stalno oziroma začasno prebivališče oziroma oznaka, da državljan nima prebivališča.

Glede na določbe 11. člena Zakona o osebni izkaznici oz. 20. čl. Zakona o potnih listinah je **potrebno osebno izkaznico oz. potni list v roku 30 dni od nastanka spremembe predložiti upravnim enotam v uničenje**, če je prišlo do:

- spremembe imena ali priimka,
- spremembe stalnega prebivališča,
- fotografija ne kaže več prave podobe,
- prenehanja državljanstva Republike Slovenije,
- poškodovanja listine zaradi katerega ta ni več uporabna.

Vsem, ki ste spreminjali zgoraj navedene podatke predlagamo, da preveri-

te veljavnost, pravilnost in skladnost podatkov na vaših dokumentih (osebni izkaznici, potnem listu, vozniškem in prometnem dovoljenju). Če ugotovite, da podatki na dokumentu niso pravilni, se obrnite na upravno enoto za ureditev podatkov in pridobitev dokumentov s pravilnimi podatki. Poleg tega da je uporaba listin z nepravilnimi podatki zakonsko sankcionirana, lahko v praksi povzroča tudi neprijetne težave pri prehodu meje.

Pred nami je namreč čas počitnic in dopustov ter s tem povezanih množičnih potovanj v tujino. Pravočasno poskrbite za dokumente in druge »birokratske« zadeve, dopust pa naj vam poteka v prijetnem in sproščenem vzdušju. ●

Mirjana Valenčič, načelnica

NOVA VETERINARSKA AMBULANTA V VAŠI BLIŽINI

VETERINA MARC

AMBULANTA ZA KONJE
Dosegljivi 24 ur na dan

AMBULANTA ZA MALE ŽIVALI
PON - PET: 8:00-12:00 in 16:30-19:30
SOB.: 8:00-12:00

dr. Irena Marc, dr. vet. med.
Valentina Žalig, dr. vet. med.
AMBULANTA ZA KONJE
Izpostava Lipica
Lipica 5, 6210 Sežana
Tel.: +386 31 368 170 (Irena)
Tel.: +386 40 288 345 (Valentina)

Darko Glažar, dr. vet. med.
AMBULANTA ZA MALE ŽIVALI
Izpostava Lokev
Lokev 161, 6219 Lokev
Tel.: +386 40 238 920
Email: darko.glazar@veterinamarc.si

DELOVANJE LAS MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM V APRILU IN MAJU

April je bil v znamenju pozivov na ukrep 19.3 in 19.2 Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, zato je bilo delovanje pisarne LAS v smeri priprave vlog na oba poziva.

6. 4. 2018 se je zaključil 3. javni razpis Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja – podukrep 19.3 Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine. Na ta razpis je **naša LAS prijavila kar 8 vlog operacij sodelovanja med LAS v vrednosti več kot 500.000 evrov. Koliko bo uspešnih, pa bo odvisno od točkovanja** in odobritve Agencije za kmetijske trge. Na razpis je za razpoložljivih 1,5 milijona sredstev v slovenskem merilu prijavljenih preko 30 vlog za 3 milijone, zato bo vsaka dobljena operacija velik uspeh. Rezultati potrditev prijavljenih operacij sodelovanja bodo znani v sredini avgusta.

Dne 19. 4. 2018 se je zaključil 3. javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev SLR LAS med Snežnikom in Nanosom. Pravočasno je prispelo 14 vlog iz vseh treh občin v skupni vrednosti 888.403,28 evrov. Skupni zaprošen znesek za sofinanciranje znaša 559.888,59 evrov, na voljo pa je le 368.509,00 evrov sredstev. Vloge so v fazi ocenjevanja in dopolnjevanja.

23. 4. 2018 je bil oddan tudi prvi zahtevek za sofinanciranje zaključene opera-

cije 1. poziva *Jahalne počitnice z lastnim konjem*.

V začetku maja smo izpeljali dva dogodka – 5. maja je v Planinskem domu na Sviščakih potekala predstavitev delovanja LAS, predstavitev projekta *Razpršeni hoteli Slovenije* in predstavitev pobude za ustanovitev *Razpršenega hotela Sviščaki*. Najprej smo predstavili delovanje LAS in možnosti za sofinanciranje operacij iz programa CLLD, nato pa so udeleženci delili znanje in izkušnje s področja zagona in razvoja turističnih zadrug in razpršenih hotelov Slovenije z ekipo *Razpršenega hotela Konjice* iz Slovenskih Konjic. V nadaljevanju so bili udeleženci, lastniki počitniških hišic na Sviščakih, povabljeni k sodelovanju v *Turistični zadruzi Sviščaki*, ki bo upravljala z *Razpršenim hotelom Sviščaki*. V razpravi jih je večina podprla sodelovanje pri tem zelo zanimivem projektu. Čas za prijavo v zadruge je do konca maja, zainteresenti pa se lahko obrnejo neposredno na naš LAS. Prispevek o delavnici je pripravila tudi TV-Koper.

Od 9. do 12. maja je LAS organizirala ogled dobre prakse pri *LAG Brač* iz Supetra na otoku Brač. Namen obiska je bil povezan z več aktivnostmi, med katerimi sta bili najpomembnejši vzpostavitev sodelovanja in projektne povezanosti z *LAG Brač* ter sodelovanje na 6. mednarodnem kongresu o podeželskem

turizmu, ki je v tem času potekal v mestu Supetar na Braču. Med tem dogajanjem smo sodelovali tudi na prireditvi ob po-bratenju Občin Postojna in Supetar ter s promocijsko stojnico LAS in RRA Zele-ni kras na *Festivalu trajnostnega razvoja*, ki je potekal v mestnem parku. Na stoj-nici smo predstavili delovanje LAS in naše promocijske materiale, RRA Zele-ni kras in VISIT Postojna ter turistično ponudbo Zelenega krasa, izdelke naših proizvajalcev in ostali promocijski ma-terial. Dogajanje je popestrila *Folklorna skupina Torbarji* iz Postojne.

Tudi sodelovanje na kongresu je bilo zelo uspešno, saj je strokovni vodja LAS sodeloval na panelni razpravi o vplivu *Lokalnih akcijskih skupin* na razvoj podeželskega turizma, kasneje pa je predsta-vil še primer našega in slovenskih LAS v oblikovanju podeželskega turizma v Sloveniji. Ob tem sta bila predstavlje-na tudi primera dobre prakse trgovine *Guštarna* v Postojni in turistične kme-tije *Smrekarjeva domačija* iz Grobišč pri Postojni. Vse predstavitve so bile zelo uspešne in so vzbudile veliko zanimanje udeležencev kongresa, kar je pripeljalo do dodatnih pogovorov in povabil na predstavitve na drugih dogodkih s tega področja.

Z LAS Brač je bilo dogovorjeno bolj ak-tivno sodelovanje pri izmenjavi članov LAS, določena pa sta bila tudi dva kon-kretna projekta sodelovanja. Ugotovili smo namreč, da imamo veliko skupnih interesov (kar je bilo ob začetku sode-lovanja največja neznanka) in da obstaja zelo veliko možnosti za sodelovanje na različnih področjih, med katerimi izpo-stavljamo športno, kulturno in društve-no dogajanje. Interes za sodelovanje je zelo velik na obeh straneh!

Kot je razvidno iz tega poročila, so bili prejšnji meseci zelo delavni v smeri priprave operacij za čim večje črpanje evropskih sredstev, namenjenih razvoju podeželja. Upamo, da nam bo pri veliki večini tudi uspelo in da bomo čez eno leto lahko govorili o novih primerih uspešno izpeljanih operacij in dobrih praks na našem področju. ●

Aleš Zidar, strokovni vodja LAS

AKCIJA ZBIRANJA KOSOVNIH ODPADKOV

Med kosovne odpadne uvrščamo:

- **belo tehniko** (hladilnike, zamrzovalnike, pralne in sušilne stroje, štedilnike ...),
- **pohištvo,**
- **talne obloge,**
- **vzmetnice,**
- **sanitarno opremo,**
- **električne aparate** (televizorje, radijske sprejemnike, gospodinjstvene aparate ...) in
- **kovinske odpadke.**

Med kosovne odpadke **ne uvrščamo ostanka komunalnih odpadkov, stavbnega pohištva (oken, vrat), gradbenih odpadkov, zelenega vrtnega odreza, avtomobilskih pnevmatik, azbestnih odpadkov (salonitnih kritin) in nevarnih odpadkov.**

Prosimo, da odpadke odlagate izključno v namenske zabojnike in ne poleg zabojnikov ali poleg oz. na ekološke otoke.

Odpadkov, ki jih ne uvrščamo med kosovne odpadke, *Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.*, ne bo odpeljalo in bo o njih obvestilo pristojno inšpekcijsko službo.

Akcija zbiranja kosovnih odpadkov bo potekala po naslednjem razporedu:

PODBEŽE		pri ekološkem otoku
SABONJE	30. 5. 2018– 6. 6. 2018	pri ekološkem otoku
HARIJE		pri ekološkem otoku
DOBROPOLJE		pri ekološkem otoku
TOMINE		pri ekološkem otoku
ZAJELŠJE		pri ekološkem otoku
PREGARJE	6. 6. 2018– 13. 6. 2018	pri ekološkem otoku
HUJE		pri ekološkem otoku
GABRK		nekdanja lokacija zabojnika
RJAVČE		pri ekološkem otoku
ZAREČJE		pri avtobusni postaji
BRCE	4. 6. 2018– 11. 6. 2018	pri ekološkem otoku
REČICA		na nekdanjem sejmišču
ZAREČICA		pri ekološkem otoku
TOPOLC		pri ekološkem otoku
PRELOŽE		pri ekološkem otoku
OSTROŽNO BRDO	13. 6. 2018– 20. 6. 2018	pri ekološkem otoku
JANEŽEVO BRDO		pri ekološkem otoku
ČELJE		pri ekološkem otoku
PREM		pri ekološkem otoku - cerkev
RATEČEVO BRDO		pri ekološkem otoku
KILOVČE	11. 6. 2018– 18. 6. 2018	pri ekološkem otoku
SMRJE		pri ekološkem otoku
DOLNJA BITNJA		pri ekološkem otoku
GORNJA BITNJA		križišče za Ratečevo Brdo
ŠEMBIJE		nekdanja lokacija zabojnika
PODSTENJE		pri ekološkem otoku
KNEŽAK	20. 6. 2018– 28. 6. 2018	pri ekološkem otoku – gasilski dom
MEREČE		pri ekološkem otoku
BAČ		pri ekološkem otoku
KORITNICE		pri ekološkem otoku
PODTABOR		pri ekološkem otoku
ILIRSKA BISTRICA	18. 6. 2018– 26. 6. 2018	Podgrajska ulica - pri ekološkem otoku
		Levstikova ulica - pri ekološkem otoku
		Vilharjeva cesta - pri ekološkem otoku
		Vojkov drevored - pri ekološkem otoku
		Gabrije - pri dvorani

Ločujmo odpadke za čisto okolje! ●

Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.

PRED DOMAČIM PRAGOM

Nasproti Vrtnarstva Urh v Trnovem, pred izhodom na cesto za Šembije, stoji kontejner za steklo in še dva manjša za časopisni papir in embalažo, kar pomeni, da nemarno odložene vreče smeti ne sodijo tja. Že lep čas se pred vsako hišo svetijo plastične kante v različnih barvah in stara pocinkana kanta. Vanje pridno odlagamo smeti glede na navodila o sortiranju. Za mnoge od njih bo zemlja potrebovala milijone let, da jih bo razgradila. A si lahko predstavljate arheologa prihodnosti, ki bo naletel na podzemni rov, poln nerazgradljive snovi? Vrnimo se k smetem v moji bližini. Tisti, ki to počne, je kratke pameti! To pa se res ne sliši najboljšo, mar ne? Zamislite si, kje vse bi končale neznanske količine smeti in odsluženi tehnični aparati, med katere sodijo: televizorji, pralni stro-

ji, hladilniki in še nešteto drugih aparatov, ki so do včeraj še delovale. Ker se jih ne da popraviti, jih pač »frcnemo« čim dlje, da nas ne motijo, ko uživamo v naših najnovejših tehnoloških pridobitvah. Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica skrbi za red in čistočo našega mesta in celotne občine. Toplo vam priporočam, da si ogledate odlagališče v Globovniku in videli boste, s kakšno hitrostjo se klonirajo smeti. Vsak posameznik lahko zavestno prispeva k izboljšanju našega okolja in prav tako lahko vsak od nas prispeva k poslabšanju ekološkega stanja modrega planeta! Astronavti so naš planet videli, doživeli in opisali kot moder planet. Upam, da

bo takšen ostal tudi v prihodnosti. Čist dom je zdrav dom in ni dvoma, da je zemlja naš skupni dom, zato ne zamudimo priložnosti, da jo že danes – ne šele jutri – začnemo ceniti in spoštovati! ●

Neta Vergan

ČISTILNA AKCIJA V KRAJEVNI SKUPNOSTI KNEŽAK

V soboto, 7. aprila, smo v Krajevni skupnosti Knežak, ki zajema vasi Knežak, Koritnice in Bač, organizirali čistilno akcijo.

Po posameznih vaseh so člani krajevne skupnosti naredili načrt dela in ga razdelili med udeležence. Opleli smo gredice, pometali, obrezovali grmovje ob poteh, ob cesti pobirali smeti, pometali pločnike in igrišča, prebarvali igrala in jih popravili. V tem sončnem sobotnem dopoldnevu se je veliko naredilo in udeleženci so si pošteno zaslužili malico, ki je bila enkratna priložnost za druženje in pogovor vaščanov. Nastal je marsikakšen nov načrt za naslednje leto. Veseli smo, da se čistilne akcije udeleži vedno več prostovoljcev in med njimi tudi veliko otrok. ●

V imenu KS Knežak, Tanja Blažek

NOVOSTI, KI PRIČNEJO VELJATI S 1. JUNIJEM 2018 NA PODROČJU DENARNE SOCIALNE POMOČI, VARSTVENEGA DODATKA, POGREBNINE IN POSMRRTNINE

19. 4. 2018 je bil v Državnem zboru RS sprejet zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnovarstvenih prejemkih (ZSVarPre-F).

Zakon uvaja novo višino osnovnega zneska minimalnega dohodka, in sicer 385,05 EUR za obdobje od 1. junija 2018 do 31. decembra 2018. Od 1. januarja 2019 pa se znesek minimalnega dohodka zniža na 331,26 EUR. Dosedanji znesek minimalnega dohodka znaša 297,53 EUR.

Zaradi spremenjene višine zneska minimalnega dohodka se s 1. junijem 2018 znesek redne denarne socialne pomoči, izredne denarne socialne pomoči in po-

smrtnine zviša iz 297,53 EUR na 385,05 EUR (za samsko osebo). Prav tako se zviša cenzus za varstveni dodatek iz 484,97 EUR na največ 566,02 EUR (za samsko osebo). Za družine se znesek oziroma cenzus izračuna na podlagi ponderjev (objavljeni v ZSVarPre-F).

Če do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka še niste upravičeni, lahko vlogo oddate že meseca maja 2018. Za upravičence, ki bodo zaradi izteka pravice vložili novo vlogo v maju

2018, bo o pravici odločeno na podlagi novih zneskov minimalnega dohodka.

Če že imate veljavno odločbo o denarni socialni pomoči ali varstvenem dodatku, lahko v mesecu juniju in juliju 2018 vložite novo vlogo zaradi dodelitve višjega zneska denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka. **Pravica vam bo priznana od 1. 6. 2018 dalje.**

S 1. junijem 2018 se razširja tudi krog upravičencev do pogrebnine in posmrtnine za brate ali sestre, nečake ali nečakinje, vnuke ali vnukinje pokojne osebe, kar velja za pokojne od 1. junija 2018 dalje.

Za vse dodatne informacije smo vam na voljo na tel. številki 05 711 01 40 ali po e-pošti: gpcsd.ilirs@gov.si. ●

CENTER ZA SOCIALNO DELO
ILIRSKA BISTRICA
Slava Škrlj, dipl. org. in
menedž. soc. dejav.

SREČANJE BOLNIKOV Z MULTIPLO SKLEROZO

19. aprila na lep sončen dan smo se v Domu na Vidmu zbrali bolniki z multiplo sklerozo in njihovi svojci. Organizator srečanja je bil Zdravstveno-vzgojni center Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica.

Zelo smo se razveselili prihoda predsednika Zdrženja MS Slovenije Pavla Kranjca z ženo Silvo. Pričakala nas je diplomirana medicinska sestra Barbara Janežič. Prisluhnilni smo zanimivemu in poučnemu predavanju z naslovom *Tele-*

sna vadba za lajšanje simptomov multiple skleroze. Predavateljica in fizioterapevtka Kristina Abram nam je predstavila različne vrste in tehnike telovadbe za mišično moč, ravnotežje in sprostitve. Opomnila nas je, da telovadba bolni-

kom z multiplo sklerozo zelo pomaga, a pretiravati se ne sme. Paziti je treba, da ne pride do prevelike preutrujenosti. Dva do trikrat tedensko je kar dovolj. To večina že ve, a osvežitev znanja je vedno dobrodošla.

Po končanem predavanju smo se na pobudo diplomirane medicinske sestre Barbare Janežič vsi vključili v sproščen pogovor. Ne le telovadba ampak tudi druženje in iskren pogovor o težavah, ki jih imamo, nam zelo koristijo. Vsi smo bili navdušeni in smo se enotno dogovorili, da se jeseni zopet srečamo. Upamo, da se nam naslednjič pridruži še kdo – naj bo to bolnik z multiplo sklerozo, njegovi bližnji ali pa nekdo, ki ga zanima ta tematika.

Hvala organizatorju in vsem udeležencem, ki ste prišli!

Vsem želim lepo in ne preveč soparno poletje v upanju, da se jeseni spet srečamo in nam bo zopet lepo.

Srečno! ●

Darinka Barbiš

DAN ODPRTIH VRAT V SKLADIŠČU RDEČEGA KRIŽA IN PRIKAZ TEMELJNIH POSTOPKOV OŽIVLJANJA TER UPORABE DEFIBRILATORJA

V sklopu praznovanja Tedna Rdečega križa od 8. do 15. maja smo v skladišču pripravili dan odprtih vrat in sprejemali blago, ki ste ga podarili občani in občanke, za kar se vam najlepše zahvaljujemo.

Prostovoljci in prostovoljke so blago pregledali in pospravili na police ter pripravili za delitev našim uporabnikom, prejemnikom humanitarne pomoči. Mirka, Dorjano, Slavko, Toni, Roberto, Marica, Veronika, Barbara,

Helena in Martin (na fotografiji od leve) so v dopoldanskem času opravili veliko dela, za kar se jim iskreno zahvaljujemo, medtem ko so prostovoljke Neda, Zlata, Irena, Vera in Nada poskrbele, da bodo uporabniki zlahka prišli do tistega, kar potrebujejo (fotografija iz skladišča). Tudi njim gre prigrizna zahvala.

Brez prostovoljcev ne bi bilo Rdečega križa!

Helena Valenčič, članica ekipe prve pomoči RKS, je obiskovalcem prikazovala

temeljne postopke oživljanja in uporabo defibrilatorja.

Občane in občanke obveščamo, da bomo zbirali blago v skladišču RK

– **v torek, 26. junija 2018, ob 9. do 11. ure in**

– **v četrtek, 28. junija 2018, od 16. do 18. ure.**

Hvala, ker nam zaupate!

*RKS – Območno združenje
Ilirska Bistrica*

VELIKONOČNA DELAVNICA DRUŠTVA SOŽITJE V DOMU STAREJŠIH OBČANOV

Ob prebujanju pomladi in v pričakovanju praznovanja velike noči smo se v Društvu Sožitje odločili za sodelovanje med varovanci društva in stanovalci Doma starejših občanov Ilirska Bistrica.

Vodilo srečanja je bilo sožitje med generacijami in odpiranje društva navzven. Ob podpori vodstva doma starejših smo organizirali delavnico, ki je bila dobro obiskana tako s strani stanovalcev doma kot varovancev Društva Sožitje. Vodilo skupnega sodelovanja je bila priprava na praznovanje velike noči. Z zanimanjem smo sprejeli idejo Rosane Andje-

lič, sestrice varovanke društva, o ročni izdelavi različnih papirnatih velikonočnih figuric. Ob tem je pod vodstvom prostovoljk potekal pogovor o pripravi dobrot na ta velik krščanski praznik. Veliko skupnega truda in dela pa je bilo vložene v pripravo pirhov. Tako kot se je to nekoč delalo, smo tudi mi v čebuli skuhali jajca in jih s pomočjo prosto-

voljk okrasili v zanimiv izdelek.

Poleg tega smo izdelali še košarico, da je vsak izmed sodelujočih vanjo položili svoj lepo okrašen pirh. Da se je skupno ustvarjalno dopoldne zaključilo še zanimivejše, je poskrbel član društva in harmonikar Ivan Šuštar. Med ustvarjanjem smo prepevali in se zabavali. Dopoldne je minilo presenetljivo hitro.

Ob tej priložnosti bi se zahvalila prostovoljcem za vložen trud in čas, ki so ga preživeli z nami. Zahvala gre tudi domskemu kuharjem, ki so nam pomagali pri kuhanju. Delavnice v domu ne bi bilo brez podpore direktorice Jasmine Tomažič, ki nam je priskrbel prostor, za kar se ji najiskrenejše zahvaljujemo in se priporočamo še za naprej! ●

Alenka Dolgan, Društvo Sožitje

RAZSTAVA FOTOGRAFIJ »KAJ MI PRIPOVEDUJEŠ, DEKLE?«

21. aprila smo v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica pripravili kulturni dogodek ob otvoritvi fotografske razstave »Kaj mi pripoveduješ, dekle?«. Gostili smo članice Ženske pevske skupine Mavrica iz Postojne pod vodstvom ga. Jelke Bajec Mikuletič, ki so z izbranimi ljubezenskimi pesmimi dopolnile zgodbe ljubezni in spominov naših stanovalk.

Idejo za razstavo nam je zaupala hči ene od stanovalk. Predlagala je, da predstavimo zgodbe in fotografije, ki so oblikovale njihova življenja. Zamisel je dobila pester odziv, saj so se predvsem ženske zelo rade pogovarjale o svoji mladosti. Dale so idejo, da razstavimo fotografije porok. Sodelovalo je štirinajst stanovalk, ki so s svojim pogumom zastopale tudi vse ostale. Poudariti smo želeli idejo, da človek kljub letom in bolezni ne spreminja svoje zgodovine in s tem vseh prispevkov, ki jih je dal družini in družbi. Prav zato smo kot nasprotje preteklosti nekega lepega pomladanskega dne naše dame naličili in jih še posebej lepo uredili. Večina od njih je prvič v življenju začutila okus rdečila. Potem so se fotografirale v cvetočem vrtu, kot bi poročni zvonovi ponovno ta dan zvonili samo zanje. Portreti so nemi, a vsak od njih govori svojo zgodbo o ponosu, da je bilo življenje vendarle vredno vsega vloženega truda – najprej v ljubezen, potem v družino, delo in vse, kar je pomagala ustvariti sleherna od njih. Prav je, da se vsakič, ko srečamo starejšo osebo, zavemo, da nosi svojo zgodbo, ki jo določa. Ta je napisana samo zanje, je edinstvena in neponovljiva. Pomagajmo, da bodo njihove besede večkrat slišane, njihovo poslanstvo pa najpomembnejše na svetu.

Za uspešno izpeljan projekt se zahvaljujemo Simonu Godcu za fotografije, frizerskemu salonu Anita, kozmetičnem salonu Sara in seveda stanovalkam in svojcem za fotografije, ideje in zgodbe! ●

DSO Ilirska Bistrica

SVETOVALNICA

»svetovanje, informiranje, motiviranje«

- Si želite informacije in svetovanje o škodljivi rabi ter posledicah alkohola, tobaka, marihuane in drugih psihoaktivnih snovi?
- Potrebujete pogovor, da skupaj poiščemo možne rešitve?
- Nudimo vam brezplačno anonimno svetovanje ter strokovno pomoč.

KONTAKT

VGC Dom na Vidmu
Vsak torek od 15.00 do 18.00
Vsak petek od 10.00 do 13.00

SPREMEMBE V DRUŽINI, OBREMENJENI Z ODVISNOSTJO

V družini, obremenjeni z odvisnostjo od alkohola, nastopijo motnje, ki smo jih delno že omenili.

Kot posledica vse pogostejših prepиров z najbližjimi svojci prihaja do ohlajanja pozitivnih čustvenih odnosov v družini. Mnogo je odvisnih ljudi, ki postanejo ljubosumni. Nekoč pozoren in dostojen mož in oče postane čez čas grob, nasilen in prostaški. Vse to se lahko stopnjuje do grobih fizičnih obračunavanj z ženo, otroki, lastnimi starši. Poleg teh drastičnih pojavov pa ne moremo mimo škode, ki jo odvisna oseba povzroči pri vzgoji svojih otrok. Znano je, da vzgoja otrok v dobršni meri temelji na posnemanju staršev. Ta proces pa je v družini z odvisnimi člani moten, kar lahko pri otrocih povzroči vrsto duševnih težav. Šolski uspeh teh otrok je marsikdaj slabši. Ti otroci pogosteje kažejo vedenjske motnje, ki gredo do prestopništva, prostitucije, odvisniškega vedenja ... Vse to kaže, da pomeni alkohol v domači hiši velikansko nevarnost za vzgojo in normalen razvoj otrok in mladostnikov.

V začetku družina skriva problem. Po pijanskih dogajanjih igrata zakonca navzven vzoren par. Žena poskuša vse, da bi moža odvrnila od pijače. Roti ga, naj se poboljša; hodi ponj v gostilno in še sama spije del pijače, misleč, da bo tako mož manj spil.

Kasneje se družina izolira (ne hodijo več k prijateljem na obisk, pa tudi njih ne vabijo v goste), kajti obiski potekajo v popivanju in se končujejo s pijanskimi scenami. Problem je velik, a ga žena še vedno poskuša prikriti pred otroki in okoljem. Sama še ne poišče pomoči, ker upa, da bo problem rešila s ljubeznijo in še večjim prizadevanjem, da bi bila zgladna žena in mati.

Čeprav je vedela za fantovo pitje, se je vseeno poročila z njim, prepričana, da ga bo odvrnila od pijače. Ker ji to praviloma ne uspe, išče krivdo v sebi, kar je povsem zgrešeno.

Postopoma pride do dezorganizacije družine. Žena je nad svojimi poskusi, da bi zadevo uredila, obupala. Mož odklanja; uprizarja scene; mu grozi z razvezo, grožnje pa še ni zmožna uresničiti.

Pogosto sledi reorganizacija družine. Žena vzame vajeti v svoje roke in začne skrbeti za ekonomsko stanje in za vse druge zadeve v družini. Mož in oče, ki je nekoč dajal družini občutek varnosti, postane sedaj njen privesek – nekakšen nebodigatreba. To stanje, imenovano patološki matriarhat, usodno vpliva na zorenje otrok, pa tudi na uspeh morebitnega zdravljenja. Opisani zamenjavi vlog očeta in matere se prilagodijo otroci in drugi družinski člani. Otroci se v vseh zadevah obračajo na mamo; očeta se sramujejo, ga odklanjajo in celo sovražijo. Zgodi se, da postanejo osebni stražarji matere, ki jo ščitijo pred očetom. Tem razmeram, imenovanim alkoholna bolezen družine, so se vsi družinski člani prilagodili do te mere, da ne naredijo ničesar učinkovitega, da bi spremenili položaj. Prav s to pasivnostjo dokazujejo, da so bolni.

Če ženi ne uspe moža pripraviti do zdravljenja, se utegne odločiti, da se odseli ali pa preneha skrbeti za zapitega

POMLAD

*Modrina jasnega neba
upanje, življenje da.
Sončen topel dan
življenje prebudi na plan.
Lepota teh pomladnih dni
še mene prebudi.*

*Helena –
žena zdravljenega alkoholika*

moža. Ko ta začuti, da gre zares, poskuša manipulirati in se potruži, da nekaj časa abstiniira brez zdravljenja, zdraviti pa se noče. Ko pritisk žene popusti, pije naprej. Po razvezi ali odselitvi žena in otroci zaživijo novo življenje – to je reorganizacija dela družine. Odvisen mož se ne more sprijazniti z izgubo družine, zato pogosto ženi ne da miru in jo nadleguje celo na delovnem mestu. Zgodi se, da žena šele tedaj dojame, da je mož bolnik.

Poskus reintegracije družine po razpadu in očetovem zdravljenju ovirajo številne negativne izkušnje, zato očetu ne verjamejo več. Žena ni pripravljena sprejeti moža kot enakopravnega partnerja, otroci pa ga ne sprejmejo kot očeta. Če zdravljeni alkoholik ne bo znal potrpeti in si z normalnim obnašanjem ter prizadevnim delom počasi spet pridobiti zaupanje družine, bo nekaj časa trezen životartil, na koncu pa bo recidiviral. ●

Terapevtka, Jasmin Tomažič

Zasebni zavod Moja pot
psihoterapija in svetovanje

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ »KORAK«

Preko *Zavoda Moja pot* že osmo leto deluje skupina KORAK, ki jo obiskujejo ljudje s težavami v psihičnem zdravju. Pogosto o tesnobi, depresiji, paničnih napadih, obsesivno-kompulzivnih motnjah in drugih težavah težko spregovorimo, saj velikokrat ljudje ne razumejo naših stisk ali pa jih je preprosto strah, ker o tem nimajo znanja. Prav zato je skupina varno in zaupno okolje, kjer si lahko olajšate svoje stiske. Vsak v skupini ima lastne izkušnje.

Skupina je brezplačna. Srečujemo se **vsak drugi in četrti četrtek v mesecu ob 19.00** na Šercerjevi cesti 18 v Ilirski Bistrici. Vsak, ki želi obiskovati skupino, ima najprej srečanje z enim od vodij.

Dovolite reči tesnobi: »Dovolj te imam!«

Kontaktne osebe:

Jerica: penkoj@gmail.com, 040 8356 678

Judita: judita.dso@gmail.com, 041 707 602

**Zasebni zavod
Moja pot**
Šercerjeva cesta 18
6250 Ilirska Bistrica
+386 40 835 678
www.mojaipot.info

VEČGENERACIJSKI CENTER DOM NA VIDMU

VEČGENERACIJSKI CENTER DOM NA VIDMU Ilirska Bistrica, ki deluje v okviru Ljudske univerze Ilirska Bistrica in CSD Ilirska Bistrica, vas vabita v Dom na Vidmu in v prostore KRESNIČKE na Prešernovi 25 A.

DEJAVNOSTI V MESECU JUNIJU 2018

Večgeneracijski center Dom na Vidmu je maj odišaval z vonji po balkanski kuhinji in različnih zeliščih. Z dovoljenjem je pokukal v kulturo drugih narodov, ki živijo na Bistriškem in izvedel veliko zanimivega ter koristnega s tega področja. Šel je na obisk v bistriški vrtec in pokazal mladim in nekoliko manj mladim, kako se izdelujejo rože iz krep papirja. Nekajkrat je v Bivalni enoti poskrbel za vonje po domačnosti. Ljubiteljem fotografije je ponudil možnost bolje spoznati karakteristike dobre fotografije in funkcije nastavitev na fotoaparatih. S projektom »Sožitje – varnost v cestnem prometu« smo imeli možnost ponoviti pomen prometnih znakov, nekatera pravila o varni vožnji v različnih okoliščinah na avtocesti in hitri cesti ter se seznaniti še z drugimi dejavniki, ki omogočajo varno mobilnost tudi v visoki starosti. V preteklem mesecu smo vas seznanili s portalom *Banka neformalne pomoči* in upamo, da ga že pridno uporabljate. Veliko zanimivega se je dogajalo v maju in verjamemo, da je katera od ponujenih vsebin pritegnila vašo pozornost. Če ni, pa nič zato! Morda vas bo nagovorila katera izmed junijskih aktivnosti VGC-ja. Ob ponedeljkih bomo fizično aktivni, saj se bliža poletje, ki bo razkrilo marsikaj, kar smo do sedaj uspešno skrivali pod debelimi majcami in jaknami. Hodili bomo vsaj uro in pol v različne smeri. Ob torkih bomo reciklirali različne materiale – predvsem tekstil. Ob sredah bodo v večernih urah tudi ta mesec

zanimiva predavanja in predstavitve. Po utečenih tirnicah bodo tekle tudi druge stalne vsebine.

V spodnjem napovedniku boste našli vse potrebne informacije o omenjenih dogodkih.

vsak ponedeljek

8.00–10.00
v VGC Domu na Vidmu

BANKA NEFORMALNE POMOČI, predstitev in pomoč pri uporabi storitev banke, izvajalka Romana Morano

8.00–10.00

HOJA ZA ZDRAVJE, odhod izpred Kresničke, izvajalka aktivnosti Jerica Strle, kontakt 041484937.

17.00–18.00 in od 18.00–19.00
v VGC Domu na Vidmu

SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV (Poteka v dveh skupinah, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič.)

19.00–22.00
v VGC Domu na Vidmu

ACCESS BARS IZMENJAVE, facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času

vsak torek

9.00–11.00
v Kresnički, Prešernova 25 A

IZ STAREGA NOVO – RECIKLIRANJE RAZLIČNIH MATERIALOV, izvajalka aktivnosti Jerica Strle, kontakt 041 484 937

9.00–11.00
v VGC Domu na Vidmu

NADGRADIMO SVOJE ZNANJE, tečaj slovenščine za tujce, izvajalka Romana Morano, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času

16.00–17.30
v VGC Domu na Vidmu

SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič

vsak prvi torek v mesecu
od 17.00 dalje

MEDITACIJE IN ENERGIJSKE TERAPIJE, dodatne informacije na 031 781 461, Martina Zorza, zaželen prostovoljni prispevek

vsako sredo
16.00–17.30
na OŠ Antona Žnideršiča

RAČUNALNIŠKI TEČAJI, izvajalec Marjan Uljančič, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času

vsak četrty četrtek v mesecu
od 13.00 dalje

DRUŠTVO INCA, informacije o vsebini in delovanju društva na 05 637 38 24, Diana Pelosa ali drustvo.inca-oso@siol.net

vsak petek
9.00–12.00
v VGC Domu na Vidmu

SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič

vsak tretji petek
8.00–10.00
v VGC Domu na Vidmu

SVETOVALNO SREDIŠČE ZA INFORMIRANJE ODRASLIH, Ljudska univerza Ilirska Bistrica

Vsi programi VGC-ju so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi. Cilji VGC-ja so: informiranost, socialna vključenost, znanje in aktivacija. Pristrčno vabljeni, da damo življenju več radovednosti, pe-

strosti, razigranosti, smeha in vedrine; da spletemo trdnejše socialne mreže in si delimo znanje ter izkušnje. Skupaj smo močnejši, ustvarjalnejši in uspešnejši.

UDARNI DOGODKI V MESECU JUNIJU

4. 6. 2018–18. 6. 2018 Knjižnica Makse Samse	RISANJE IN SLIKANJE ŠTUDIJSKE SKUPINE VGC DOM NA VIDMU Rastava likovnih del, nastalih v tem šolskem letu
6. 6. 2018 ob 18.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu	ACCESS BARS Izvajka Katja Štemberger.
13. 6. 2018 ob 18.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu	ZDRAVLJENJE NOTRANJEGA OTROKA Vodi Darja Sekulić.
20. 6. 2018 ob 18.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu	STROKOVNO IN NARAVNO ZDRAVLJENJE R. Gubič, dr. med, vodja Dhatu centra Potrebna je predhodna prijava na 05 7145022.
28. 6. 2018 ob 13.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu	POSVET IN RAZSTAVA OB OBELEŽITVI SVETOVNEGA DNEVA BEGUNCEV 2018 Inštitut za afriške študije

PREDSTAVITEV UDARNIH DOGODKOV V JUNIJU

1. ACCESS BARS, 6. 6. 2018 ob 18.00 v Mali dvorani, izvajalka Katja Štemberger

Ali veste, da na vaši glavi obstaja 32 točk, ki omogočijo, če se jih rahlo dotaknemo, da na lahkoten in nežen način sprostitve električni naboj, ki se je v vaših možganih nabral v zvezi s čustvi, občutki, razmišljanji, pogledi, dogodki, ki ste jih doživeli skozi življenje?

Izvajanje tehnike Access bars je tako preprosto, da se je z lahkoto naučijo tudi otroci. Če si želite v svojem življenju več lahkotnosti, radosti in več možnosti, je to zagotovo nekaj za vas.

2. ZDRAVLJENJE NOTRANJEGA OTROKA, 13. 6. 2018 ob 18.00 v Mali dvorani, izvajalec Darja Sekulić

V času, ko se vedno bolj obračamo vase in iščemo odgovore v sebi, se kljub vsemu delu na osebnostnem razvoju vrtimo v ujetosti življenjskega kroga. Korak naprej, tri nazaj. Padec, udarec, bolečina in ponoven vzpon. Od kar ve zase, je

Darja enako doživljala tudi sama in se obenem spraševala, zakaj je temu tako. Če za vse obstaja rešitev, kje je potem rešitev tu? Zakaj se vrtimo v krogu? Kaj je tisto znotraj nas, kar nas neprestano cuka za rokav in vrača nazaj?

Morda pa boste odgovore na spodnje vprašanje dobili ravno na tem srečanju z Darjo Sekulić – avtorico knjige in blagovne znamke *Zdravljenje notranjega otroka*.

3. STROKOVNO IN NARAVNO ZDRAVLJENJE, 20. 6. 2018 ob 18.00 v Mali dvorani, izvajalec R. Gubič, dr. med, vodja Dhatu centra

V Dhatu centru se ukvarjajo s strokovnim in naravnim zdravljenjem – manualno medicino, akupunkturo, hirudoterapijo, pulzno diagnostiko, homeopatijo, moksibustijo, ventuzami itd.

V obliki predavanja – razgovora nam bodo predstavili svojo dejavnost in poskusili odgovoriti na vprašanja: kako izboljšati kvaliteto življenja; kako se znebiti psiholoških in fizičnih težav.

Zdravljenje težav s hrbtenico in živčnim sistemom, artritis, putika, visok holesterol in ateroskleroza, avtoimunske bolezni, hujšanje in razstrupljanje jeter ter celotnega organizma, zdravljenje depresije, zdravljenje sladkorne bolezni in luskavice, zdravljenje debelosti in visokega pritiska, zdravljenje neplodnosti (za družino), težave s prostato.

Delavnica/predavanje je za vse udeležence brezplačno. Po končanem predavanju je možen pregled in posvet pri zdravniku, ki je **plačljiv**.

Potrebna je predhodna prijava do 16. 6. 2018 na:

- tel. št. **05 714 50 22 v dopoldanskem času**
- preko portala na spletni strani: **www.tockamoci.si**
- na e-mail: **vgc.ilbistrica@gmail.com**

V primeru premajhnega interesa bodo predavanje in kasnejši pregledi odpovedani.

4. POSVET IN RAZSTAVA OB OBELEŽITVI SVETOVNEGA DNEVA BEGUNCEV 2018, 28. 6. 2018 ob 13.00, izvajalec Inštitut za afriške študije

Posveti povezujejo predstavnike pomembnih vladnih in nevladnih, lokalnih in državnih akterjev pri vključevanju proslcev za mednarodno zaščito, beguncev in migrantov v lokalno okolje.

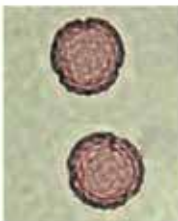
Razstava »Med nami in z nami« preko likovne izraznosti odpira pogled otrok in mladine na pomembnost razumevanja oseb z begunsko in migrantsko izkušnjo. V natečaju so sodelovali osnovnošolci od 2. do 9. razreda v osmih različnih osnovnih šolah, likovna dela pa so nastala ob njihovem pogovoru s prosilci za mednarodno zaščito ter z osebami s statusom mednarodne zaščite. Razstava predvidoma traja sedem dni, otvori pa jo posvet.

Vse potrebne informacije o omenjenih dogodkih boste našli tudi na **fb profilu VGC Dom na Vidmu in VGC Pivka, na spletnih straneh www.tockamoci.si ali www.lu-ilirska-bistrice-si, na fb profilu Centra za socialno delo Ilirska Bistrica oziroma na spletni strani Občine Ilirska Bistrica.** ●

NACIONALNI LABORATORIJ ZA
ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO

ALERGENI CVETNI PRAH

CIPRESOVKE

Čas pojavljanja: januar, februar, marec.

Razširjenost: V Sloveniji sta vedno zelena in arizonska cipresa skoraj izključno sajeni samo v toplejših delih zahodne Slovenije.

Alergenost: visoka.

Možne navzkrižne reakcije: druge vrste cipres, nekateri rodovi družine cipresovk (brin, pacipresja); breskev.

LESKA IN JELŠA

Čas pojavljanja: začetek sezone leske in jelše je odvisen od zunanjih temperatur zraka in suše v zimskih mesecih. Cvetni prah se pojavi ob daljših otoplitvah, ko najvišje dnevne temperature presežejo 5 °C, v toplih zimah že januarja, prva zacveti leska, sledi ji jelša.

Razširjenost: po vsej Sloveniji.

Alergenost: srednje visoka.

Možne navzkrižne reakcije: Leska: breza, jelša, gaber; lešniki. Jelša: breza, leska, gaber.

BREZA

Čas pojavljanja: druga polovica marca, april.

Razširjenost: po vsej Sloveniji, le v submediteranskem področju je redkejša.

Alergenost: visoka.

Možne navzkrižne reakcije: jelša, leska, gaber, hrast, bukev, pravi kostanj; nekatere vrste surovega sadja in zelenjave (lešniki, jabolko, breskev, kivi, paradižnik, zelena, korenček, paprika, soja).

OLJKA

Čas pojavljanja: maj, junij.

Razširjenost: V Sloveniji je sajena v Primorju, Slovenski Istri, Vipavski dolini in Goriških Brdih.

Alergenost: visoka.

Možne navzkrižne reakcije: jesen, liguster, forzicija, španski bezeg; breskev, hruske, kivi, melone.

TRAVE

Čas pojavljanja: prvi cvetni prah trav se začne pojavljati v Primorju v marcu, v nižinah celinskega dela Slovenije konec aprila. Sezona se zaključi v avgustu, v Primorju septembra.

Razširjenost: po vsej Sloveniji.

Alergenost: visoka.

Možne navzkrižne reakcije: različne vrste trav in žit; arašidi, paradižnik, soja in druge stročnice, moka in kosmiči iz žit.

AMBROZIJA

Čas pojavljanja: avgust, september.

Razširjenost: nižine po vsej Sloveniji.

Alergenost: visoka.

Možne navzkrižne reakcije: pelin in druge rastline iz družine košarnic (regnat, kamilice, sončnice, krizanteme, škrlatni ameriški slamenik); melona, lubenica, bučke, kumare, artičoka, banana, sončnična semena, zelena.

Podnebne spremembe vplivajo na zdravje ljudi

Veča še število primerov lymške borelioze.

Onesnaženost zraka problematična predvsem v mestih.

Slabša kakovost zraka negativno vpliva na boleznih dihal, tudi na astmo.

Najbolj ranljivi so:

- o otroci
- o starejši
- o revni
- o ljudje s kroničnimi obolenji
- o delavci na prostem
- o ženske
- o prebivalci velikih mest
- o prebivalci območij z večjim tveganjem za vplive podnebnih sprememb

Povprečna temperatura zraka višja za 2°C, poletja toplejša za 2,5°C.

Za alergijami oboleva že vsaj 30 % ljudi.

Poplave in drugi ekstremni vremenski dogodki pogosto prizadenejo ljudi.

Narašča število na novo odkritih primerov raka kože.

Cvetenje pozimi in spomladi je zgodnejše, jeseni podaljšana sezona cvetnega prahu.

Vse več invazivnih vrst v Sloveniji.

Umrljivost v času vročinskih valov za približno 7% višja kot sicer, predvsem med starejšimi.

NACIONALNI LABORATORIJ ZA
JEMNOST, ČISTOST IN VARNOST

NIJZ Republiški inštitut
za javno zdravje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE IN PROSTOR
AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE

Več o podatkih
s področja
okolja in zdravja:

Prehladi in alergije

Simptomi običajnega prehlada in alergij so precej podobni, zato ju včasih težko ločimo.

PREHLAD

Kihanje

Smrkanje

Redka, temna sluz

Vneto grlo

Boleče mišice

Znaki se pojavijo
v treh dneh in
trajajo približno 1 teden

ALERGIJA

Kihanje

Smrkanje

Redka, čista sluz

Piskanje

Rdeče, solzne oči

Znaki lahko trajajo
dneve ali mesece
po kontaktu

GLAVNI ALERGENI

breza
cipresa
leska
jelša

Neprimerni
za ozelenjevanje
javnih mestnih
površin!

NACIONALNI LABORATORIJ ZA
JEMNOST, ČISTOST IN VARNOST

NIJZ Republiški inštitut
za javno zdravje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE IN PROSTOR
AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE

Več o podatkih
s področja
okolja in zdravja:

Povzeto po:
Pollen.com, Asthma and Allergy Foundation of America, CDC/National Center for Health Statistics and American College of Allergy, Asthma & Immunology

Shandon Fowler, *Ženin* – navodila za preživetje, Meander, 2008.

»Danes že skoraj za vsako stvar ponujajo razne delavnice in tečaje in tudi poroka ni nobena izjema. Seveda je odločitev prepuščena vsakemu posamezniku, a vseeno boš potreboval nekaj napotkov, še posebej, ker boš ta korak (verjetno) storil prvič.«

Ker se odpira sezona vriskanj, fantovščin, dekliščin, bučnatih trebuškov in veselega plesa, se tokrat dotaknimo porok. Pravzaprav ženinov! No, samo tako virtualno, pisno, preko papirja, da neveste ne »popenijo« od ljubosumja, še preden stopijo novim izkušnjam naproti. Mislim, da se naši nonoti takšnih priročnikov niso posluževali, saj so bile poroke vnaprej dogovorjene, naši očetje pa so zadevo zmleli najbrž že malce po svoje in mamice niso več imele tolikšnega vpliva na sinčkote kot tudi očetje ne na hčericice. Drugačni časi, drugačna moda, drugačne vrednote. V redu, sem ženska. In seveda razumem, vsaj malo, kako to gre. Eno mičkeno. Ne dosti. Pa nas povpraša, če o svojih čustvih moški ni prepričan, ali lahko odpiše zaroko, poroko, vse ceremonije, povezane s tem dogodkom? Ali jim gre na jecljanje in se jim potijo dlani, ko se menita z bodočo partnerko o tem in onem in kako to in kako ono? Je kdorkoli na ženinovo odločitev vplival in zakaj? Si ženini pred tem predstavljajo življenje po poroki, nekaj otrok, vstajanje ponoči, nespanje – takšno in drugačno? Ali razmišljajo o tem, kako bo/bosta vzgajala otroke? Kaj pa veroizpoved, ja, ne? Nimam namena odvrniti vas ženini od morebitnih življenjskih odločitev, pa vendarle ostaja še pa še vprašanje, ki si jih postavlja avtorica, da ne bo pomote. Meni je pravzaprav vseeno, če se poročate ali ne. Ali ste tudi vi med tistimi, ki boste zaročenki na kakšni tekmi ponudili snubitev preko velikega ekrana in potem bo celoten stadion zavzdihnil: »Ahhhhhhh!« in kamera bo preskakovala tribune in uje-

la »mladopečenca« in predstava bo vrhunska, kot bo najbrž tudi skupno življenje? Tisti dve leti, no, saj veste, dokler se ne ločita. Po možnosti z majhnim otrokom v zibelki. Uh, kaki zibelki, zdaj so razni dragi »peregoti« in še in še orodja za prevoz in prenos otrok, zato se oproščam, ker nisem izvedenka v tem. Na srečo se stvari dobro razpletejo, nevesta se prav nič ne »bune«, da ima ženin prevelik trebuh, ali da smrdi ali da mu smrdijo noge, ker dandanašnji so darila več ali manj številčno usmerjena in se poroka najbrž splača. In ženini naj bi tako ali tako vedeli, da ima zaročenka vedno prav. »E!« rečemo vedno, potem to pomeni vedno. »Popolnoma prav ima tudi, ko ti reče, da vse v zvezi z organizacijo poroke prepusti njej in vsekakor ima prav, ko ti reče, da si vase zagledana in egoistična lenoba in da bi bil že čas, da ji začneš pomagati pri tem in onem, sicer pa da se pazi posledic!« In potem se začne. Kje bova rekla usodni »da«? Je bog tudi povabljen? Kako veliko naj bo poročno slavlje? No, res pa je treba vendarle priznati, da je tudi ženin del ceremoniala. »Osebnostne značilnosti ženinov so naslednje,« pravijo v pričujoči knjižici, »gospod Romantik, gospod Živčna razvalina, gospod Tihi partner, gospod Trofej, gospod Ženin.« Ne bomo šli v podrobnosti, za to je knjiga. Ampak tu se pojavi še ena »težava«. Tašča, ki ima naslednje osebnostne značilnosti in teh je očitno in razumljivo veliko več, kot jih je pri ženinu (Kdo ve, zakaj? Kakršna

mati, takšna hči. Potem je tu Lažna nevesta, sledi Izvršni vodja, Tradicionalni policist, Skorajšnja sorodnica, Sovražnica lastne hčerke, Supermama. O taščah vemo že veliko. Morda še en vic o taščah: Srečata se Edo in Jože. Edo: Sem slišal, da ti je umrla tašča. Kaj pa je imela? Jože: Eh, skromno hranilno knjižico, pa nič drugega. Edo: Ne, mislim, kaj ji je manjkalo? Jože: Aja, solidna penzija in lastno stanovanje. Edo: Ma ne, človek, mislim, zakaj je umrla? Jože: Ah, to. Rekel sem ji, naj gre v klet po krompir, da ga bomo imeli za kosilo, pa je padla po stopnicah in si zlomila vrat. Edo: O, groza! Strašno! In kaj ste potem naredili? Jože: Makarone. ;) In seveda je tu še vprašanje prič, ki so lahko izbrane med pivskimi prijatelji, sorodnimi dušami, političnimi nasprotniki in nepremišljenimi šaljivci. Morda še besedico o poročnih katastrofah, za katere si priznajmo, da so dokaj pogoste – pijani sorodniki, bivši/bivše, otroci brez nadzora, starejši brez nadzora, nepovabljeni gosti in še bi se našlo. In seveda še veliko bi o tem lahko razpredali, a za to je knjižica, ki na zanimiv, predvsem pa na simpatičen način priporoča ženinu, česa naj se ne drži ☺. Vsem, ki ste se, ali se podajate na to pot, želim obilo pristne ljubezni, če pa zraven dobite še potovanje na Sejše ali kam drugam, srečno pot in lep pozdrav do naslednjega branja. ●

Patricija Dodič

POPRAVEK

V prejšnji številki glasila je bila v članku *Dolenje dobivajo novo podobo* objavljena napačna informacija. Avtobusni postajališči z nadstrešnico bosta zgrajeni v km 7,8 + 50 levo na zemljišču s parcel. štev. 1868/0 v k.o. 2550 – Dolenje in v km 7,8 + 90 desno na zemljišču s parcel. štev. 1898/2 in 1900/2 – obe v k.o. 2550 – Dolenje. Vrednost pogodbenih del, ki jo financirata Ministrstvo za infrastrukturo in Občina Ilirska Bistrica znaša 1.405.271,95 EUR (z DDV-jem).

DRAGICA SUŠANJ S PRVO SAMOSTOJNO RAZSTAVO V GALERIJ DOMA NA VIDMU

Bistriška umetnica Dragica Sušanj je v domačem kraju navdušila z izbranimi motivi cvetja. Slikanje ji je dalo nov zagon.

»Slikanje mi pomeni vzpodbudo. Čeprav si hendikepiran na določen način, lahko v življenju narediš še dosti. Če si priklenjen na invalidski voziček, še ne pomeni, da nehaš živeti, saj se ti pokažejo nova obzorja, nove možnosti in nova spoznanja. S tem ko sem postala »slikarka«, sem na novo zaživela in dobila nov krog prijateljev. Lahko rečem, da v slikah lahko živim,« je pomen umetniškega ustvarjanja izpostavila slikarka in tetrapleginja Dragica Sušanj.

Prvo samostojno razstavo domače umetnice krasijo morski motivi in sončni zahodi, prevladujejo pa interpretacije cvetja. »Cvetličnih motivov se nikoli ne naveličam in mi resnično veliko pomenijo. Jaz ne morem ustvarjati v naravi, ker slikam preveč počasi in se mi svetloba ter barve spreminjajo, zato si poleti fotografiram cvetlice na maminem vrtu in potem čez zimo ustvarjam. Cvetlice mi vzamejo dosti več časa, zato jih slikam raje pozimi,

ko se jim res lahko v miru posvetim,« je nastajanje svojega najljubšega motiva na platnu pojasnila umetnica.

Dragica Sušanj, ki živi in ustvarja na Dolnjem Zemonu pri Ilirski Bistrici, je po hudi prometni nesreči leta 1994 ostala priklenjena na invalidski voziček. V tistem času jo je slikar Benjamin Žnidaršič, ki slika z usti, nagovoril, da se vključi v likovno sekcijo pri Zvezi paraplegikov Slovenije. Pod vodstvom mentorjev Jožeta Potokarja in Rasa Čauševića se je podala na likovno pot in postala tudi članica Mednarodnega združenja slikarjev invalidov, ki ustvarjajo z usti ali z nogami. Udeležila se je številnih delavnic, tečajev in likovnih kolonij. Leto 2006 je prineslo njeno prvo samostojno razstavo in od takrat naprej je razstavljala v številnih krajih po Sloveniji in tudi v tujini. Velikokrat je sodelovala na skupinskih društvenih razstavah. V Domu

na Vidmu je pred leti v družbi dveh slikark s Hrvaške že pokazala svoja dela, tokrat pa je s prvo samostojno razstavo presenetila domače občinstvo.

Za uspešno pripravo razstave je poskrbel avtorčin sokrajan in likovnik Frane Dolgan, umetniška dela pa je pohvalila tudi umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Polona Škodič. Otvoritev razstave, ki se je odvijala prvi petek v mesecu maju, je vodil umetniški vodja Galerije Rajko Kranjec. Večer je glasbeno obarvala Ženska vokalna skupina iz Jelšan, ki sta jo spremljala Dimitrij Grlj na klaviaturah in Danilo Čekada na kitari.

»Začenjam z ustvarjanjem za razstavo na temo Ljubljana in njene znamenitosti, ki se bo odvijala v naši prestolnici. Čez zimo sem ustvarjala dela, ki jih bom poslala v Lichtenstein, kmalu pa bom spet začela z morskimi motivi. Veselim se odhoda v Pineto, kjer imamo dom. Tam bom spet lahko slikala v objemu borovcev v miru in tišini,« je svoje načrte za poletje razkrila ga. Dragica. ●

GLASBA, KI USTVARJA EDINOST

35 LET LJUBEZNI DO PREPEVANJA NA SLAVNOSTNEM KONCERTU
»CMEPZ ZVON ILIRSKA BISTRICA«

Pregovorno že trije Slovenci zbrani na enem mestu tvorijo zbor, ker vsi vedno radi skupaj kaj lepega zapojemo. Res je, da zbori in skupine kar hitro nastajajo, a težje je to skupnost ohranjati in jo pomlajevati. To že polnih 35 let uspeva *Cerkvenemu mešanemu pevskemu zboru Zvon (CMePZ Zvon)*, ki z vibracijami svojih glasov vedno z vso gorečnostjo pritegne in navduši tako na tedenskih nedeljskih mašah kot na številnih nastopih.

Korenine pevskega zbora segajo v jesen leta 1982. Prvih 18 let ga je vodila zborovodkinja Nives Pirih, od leta 2000 pa je umetniško vodenje prevzela profesorica glasbe in akademska cerkvena glasbenica Damjana Kinkela, ki je v hvaležnosti ob jubileju in veselju ob uspešno izvedenem koncertu zapisala: »Smo prijatelji in smo družina. Skupaj poustvarjamo to čudovito sveto umetnost, glasbo. Ob Jenkinsovi Hosani nas je glasba popolnoma preplavila in pri skladbi *Pie Jesu* smo se čutili, čeprav se nismo gledali. Energija glasbe in božja navzočnost se je prenašala v vse smeri – v mojo, k pevcem, v Ninino, do Zvončkov in Mladinskega benda, do poslušalcev in nazaj ter v vsak kotiček naše drage cerkve. Ko se ozrem nazaj, ne morem verjeti, da zbor poustvarja že 18 let pod mojo taktirko in glede na slavnostni koncert in naše prečudovite občutke očitno še nismo zdolgočaseni, ampak vsako leto poskrbimo za nove izzive in dogodivščine ... Naj bo še naprej tako!«

Cerkveni mešani pevski zbor *Zvon* iz Ilirske Bistrice je 35-letnico delovanja obeležil s slavnostnim koncertom 5. maja v

cerkvi svetega Petra v Ilirski Bistrici, kjer zbor tudi sicer prepeva pri tedenskih mašah. Na koncertu je 30-članski zbor nastopil skupaj z otroškim pevskim zborom *Zvonček*, ki deluje pod taktirko Roman Rolih, in z župnijskim mladinskim bendom pod vodstvom Doris Pirih. Na orglah in klavirju jih je v letošnjem letu na pomembnejših nastopih spremljal Marko Kanalec, slavnostni koncert pa je z muzikalno klavirsko spremljavo obogatila Nina Volk.

Zbrane je na koncertu pozdravil župnik Stanko Fajdiga, ki je v uvodnem govoru izpostavil veselje, ki ga je čutiti med »Zvonovci« ob veliki ljubezni do petja in povezanosti v veri ter oznanjevanju. Med pevci je skozi vsa leta srečanj in navdušenega prepevanja zrasla vez prijateljstva, ki je ne prekine nobeno slovo. Praznični jubilej so namreč pevci in pevke posvetili celotni župniji pa tudi sedanjim in nekdanjim članom zbora. Prav zato so v venček treh skladb v zahvalo Bogu dodali tudi skladbo *Pie Jesu* iz Webbrovega Requiema in se z njo poklonili vsem pokojnim pevcem zbora *Zvon*. So-

listki Eva Lahajnar in Damjana Kinkela sta ob tej skladbi še posebej navdušili z odlično izvedbo in poželi številne čestitke in pohvale poslušalcev.

Repertoar zbora *Zvon* zajema radostne, a tudi zelo zahtevne skladbe različnih obdobj in stilov, s katerim se predstavljajo na raznih prireditvah v Ilirski Bistrici in na drugih dogodkih po Sloveniji ter v tujini. V tem letu so v sklopu *Cikla koncertov sakralne glasbe*, katerega organizatorji so, gostili *Cerkveni mešani pevski zbor Šturje* iz Ajdovščine in poslušalce navdušili z občuteno ter dovršeno izvedbo nastopa na prireditvi *Primorska poje* v Trstu, kjer so se predstavili s programom črnske duhovne glasbe.

Pester program Zvonovega majskega koncerta nas je tokrat s klasično Marijino pesmijo v uvodu nežno popeljal na gredice belih šmarnic ter se nadaljeval z domačimi in tujimi glasbenimi deli sakralne klasične glasbe različnih obdobj in zvrsti, s slavnostno in novejšo ritmično duhovno glasbo ter z afriškimi melodijami in ritmi. Na doživetem majskem koncertu so pokazali, da je z glasbo

mogoče prebiti tudi zvočni zid, ki včasih nehote nastane med generacijami in družno ustvarili čudovito edinost med različnimi glasbenimi stili. Otroška pesem je pridala igrivost, mladinski bend pa je izvalil ritem. V jeziku mladih ni manjkalo veselega navdušenja in iskrenega veselja, ki ga v vsakdanjem svetu velikokrat primanjkuje. Radost so poudarili tudi ritmi številnih kitar, bobnov, klaviatur, flavte in violine. V slavo in čast Bogu ter s prošnjo Materi Mariji naj še v prihodnje bdi nad celo domačo župnijo so ob koncu skupno zaigrali in zapeli tudi vsi združeni Zvonovi.

Kljub temu da mladi v cerkvi večkrat zaigrajo na kitare, violine in bobne, ostajajo orgle kot pomemben del evropske kulturne dediščine tudi v trnovski cerkvi nepogrešljive. Te orgle so bile v cerkev svetega Petra pripeljane iz bombardirane cerkve v Puli že pred 65-imi

leti in so bile že večkrat poškodovane zaradi strele. Z željo, da bi petje še naprej krasila tudi orgelska spremljava, so prostovoljne prispevke, ki so jih poslušalci darovali ob tem koncertu, namenili za obnovo orgel v tej cerkvi, kjer od 34-ih registrov kljub številnim popravilom deluje le 9 registrov. Skupaj so poslušalci darovali dobrih 500 evrov v ta namen.

Za izvedbo koncerta se zbor ob tej priložnosti zahvaljuje Župniji Ilirska Bistrica,

Javnemu skladu za ljubiteljske in kulturne dejavnosti – Območna izpostava Ilirska Bistrica, Občini Ilirska Bistrica in vsem posameznikom, ki podpirajo delovanje Društva cerkvenega mešanega pevskega zbora Zvon skozi vse leto. Zahvala gre tudi vsem poslušalcem, ki ste prisluhnili koncertu.

Organizacijski odbor zbora je ob koncu vse zbrane pogostil in nazdravil na novih 35 let! ●

Petra Skok

BERIMO.SI NA OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA

Noč knjige je mednarodni dogodek, ki ga na svetovni dan knjige, 23. aprila, v Sloveniji organizirajo različni partnerji skupaj z založbo in festivalom *Sanje* in vključuje vse generacije. Organizatorji so za moto letošnjega projekta izbrali verze Ivana Cankarja:

*Oj to je sončen,
krasen dan,
kot ni bil še nikdar;
nikdar tako veselo še
sijal ni sonca žar.
Ne, to je noč, viharina noč,
ves svet grozi teman;
le v srcu mojem dan žari,
ljubezni jasen dan.*

Literarno društvo Ilirska Bistrica se projektu pridružuje že nekaj let. Letos smo že drugo leto zapored izbrali za prizorišče večnamenski prostor na OŠ Antona Žnideršiča in tam skupaj z osnovnošolci preživeli čisto poseben večer. Zbralo se je kar enaindvajset učencev, petnajst šestošolcev in šestosmošolk, ter šest članov literarnega društva. Kar polovica vseh učencev se je pripravila na branje; večina je prebrala lastno zgodbico, bodisi domišljijško pripoved bodisi detektivsko zgodbo; nekateri pa so predstavili odlomek iz svoje najljubše knjige. Prav vsi so nastopili pogumno, samozavestno in poslušalce spravili v dobro voljo z zanimivimi pripovedmi; nekatere od njih so nas tudi nasmejale. Srečanje so popestrili tudi odrasli, ki so večinoma brali lastne zgodbe ali pesmi.

Najbolj vztrajni smo bili skupaj skoraj tri ure; vmes je bilo seveda nekaj odmorčkov za prigrizek, pijačo in kramljanje. Na koncu so vsi zatrdili, da jim je bilo lepo in da se drugo leto na ta dan spet snidemo. ●

Helena Pirih Rosa

KOTIČEK ZA ZDRAVJE

SLADKI PELIN

Kaj je sladki pelin (*Artemisia annua* L.)?

To je trenutno ena izmed najbolj iskanih zdravilnih rastlin. Spada v veliko družino pelinov. Sladek je le njegov vonj, okus pa je grenak. Raste kot enoletni grm, ki zraste v višino tudi več kot dva metra. Cvetovi sladko dišijo in so podobni navadnemu pelinu. Izhaja iz Azije. Že pred mnogo več kot 2000 leti so ga Kitajci uporabljali v tradicionalnem zdravilstvu. Na Balkan so ga prinesli Turki, ki so ga nosili s seboj zaradi čudovitega vonja, ki je odganjal mrčes, pomagal pa jim je tudi pri zdravljenju vročinskih stanj in pri lajšanju bolečin.

Uporabne lastnosti sladkega pelina

Kitajska znanstvenica Youyou Tu je leta 2015 prejela Nobelovo nagrado za odkritje artemisinina – primarne zdravilne učinkovine sladkega pelina. Odkrila je tudi, da je zdravljenje z artemisininom močno znižalo stopnjo smrtnosti pri bolnikih z malarijo.

Sladki pelin je zelo uporaben v vsakdanjem življenju, saj:

- znižuje povišano telesno temperaturo;
- pomaga pri zdravljenju zlatenice (čiščenje jeter);
- deluje protivnetno;

- krepi imunski sistem;
- uničuje širok spekter parazitov;
- pomaga pri prehladu, gripi, premagovanju virusov, herpesu in glivicah;
- blaži menstrualne težave in trebušne krče;
- odganja mrčes;
- izvleček artemisinina naj bi v kombinaciji z železom in C vitaminom uničeval rakaste celice;
- v mazilu pomaga pri bolečinah v sklepih.

Artemisinin je najpomembnejša zdravilna snov, ki jo vsebuje sladki pelin.

V sladkem pelinu pa je prisotnih še mnogo drugih zdravilnih učinkovin, ki v sinergiji prinašajo veliko koristi za človekovo zdravje. Kvercetin deluje protivnetno, antibakterijsko in protiglivično. Luteolin je antioksidant in deluje protivnetno. Kafra, fitosteroli in karakoli zavirajo rast sevov bakterij, ki so vzrok za infekcije črevesja.

Kako pravilno uporabljati sladki pelin?

Sladki pelin je uporaben v vseh oblikah – v čaju iz posušene rastline, tinkturi, hidrolatu, eteričnem olju, mazilu in kapsulah (koncentrirana količina artemisinina). Za preventivo lahko pijemo čaj. Zaradi svojega intenzivnega vonja

in grenčin sladki pelin uporabljajo tudi v kulinariki.

Čaj iz sladkega pelina za dvig imunskega sistema

Dvofazni postopek priprave za najboljši izkoristek čaja

Jušno žlico čaja (ali čajno žličko, če imamo samo cvetove in liste) prelijte s pol litra vode in pustite stati 12 ur. Po 12 urah odcedite in ohranite precejeno tekočino. Liste, stebelca in cvetove, ki ste jih že namakali 12 ur, prelijte s pol litra vode in segrejte do vrelišča ter pustite vreti 3 minute. Odstavite z ognja, pokrijte in pustite počivati še 12 minut, nato čaj precedite. Ko se shladi do približno 50 °C, ga zmešate s tekočino, ki ste jo prej pridobili z namakanjem. S tem dvofaznim postopkom dobimo največ zdravilnih učinkovin sladkega pelina v čaj.

Priprava prevretka

Jušno žlico čaja (ali čajno žličko, če imamo samo cvetove in liste) prelijte z litrom vode in pustite vreti 3 minute. Odstavite z ognja, pokrijte in pustite počivati še 12 minut, nato čaj precedite in pripravljen je za uživanje. S tem dobimo v čaj snovi, ki se sproščajo samo pri prevretju sladkega pelina.

Čaj pijte po požirkih skozi cel dan – lahko vsak dan eno skodelico ali enkrat na teden pol litra čaja (štirikrat na mesec). Pripravljen čaj je uporaben dva dni. Čaj je grenak, lahko pa ga sladkate z medom. ●

TR

»ŠJME VRBOVO« NAVDUŠILE V BUDVI

Kulturno društvo ŠJME Vrbovo smo številčna skupina zanesenjakov, ki vse od leta 1995 dalje vsako leto s prepoznavnimi etnološkimi maskami nastopa na številnih zimski povorkah. Svojo naklonjenost do »šjmanja« ohranjamo tudi v ostalih letnih časih, saj smo aktivni celo leto.

Že več kot desetletje se udeležujemo karnevalov, ki potekajo v številnih turističnih mestih v okviru FECC – Evrop-

skega združenja karnevalskih mest. Doslej smo že večkrat nastopali na Hrvaškem in v Srbiji, kjer smo se med

drugim predstavili v Senju, Novem Vinodolskem, Šabcu, Banji Koviljači, Vrnjački Banji in Leskovcu. Vsi dogodki so bili veličastni, razigrani in vsakokrat z več kot desetisočglavo množico gledalcev in obiskovalcev.

Letos smo se na povabilo Turistične organizacije Občine Budva in NVO »Feštađuni« odpravili v kar precej oddaljeno Budvo v Črni gori, kjer je potekal njihov sedemdnevni turistični dogodek Karnevalski majski večeri.

Sodelovali smo na predstavitev skupin v mestu in se udeležili sprejema pri žu-

panu. 2. maja pa smo ob obzidju Starega grada nastopili na veliki karnevalski povorki. Organizatorji so ocenili, da si je

povorko ogledalo preko 25.000 gledalcev. Na vseh spremljajočih dogodkih in koncertih v sedmih karnevalskih dneh pa so našeli okrog 80.000 obiskovalcev. Dih jemajoč ognjemet ob zaključku čudovitega večera je bil več kot upravičen za vse prisotne.

Na povorki je sodelovalo preko 1200 udeležencev v petdesetih skupinah iz prav toliko držav. Najbolj zanimive so bile tiste skupine, ki so bile doslej ma-

lokday videne, zato so obiskovalce tega veličastnega dogodka še posebej navdušile maske iz Ukrajine, Rusije, Italije, Moldavije in Albanije.

A ker je naša ekipa štela le 12 članov, smo ponosni in si štejemo v čast, da je bila prav fotografija naše skupine objavljena v večini dnevnega časopisja in novic – med drugim tudi na portalu *Primorske novine*. ●

Irena Štemberger

BURJA VD MURJA ...

Po mojem umetniškem mnenju je kamen takoj za ženskim telesom druga najlepša stvaritev matere narave! S prvo zadevo se pač nič ne more primerjati! Brez dvoma ☺! Kamen simbolizira trdnost, umetnost, večnost, tišino, a žal prevečkrat tudi človeško srce.

Prvinski in lep kamen je obstajal že ko tebe ali mene niti v dolgoročnem načrtu Stvarnika ni bilo. Obstajal je, ko so bile piramide le na papirusu in v glavi faraona Ramzesa (vprašanje že katerega). Čisto takšen kamen bo obstajal še tisoč let potem, ko bomo mi vsi že zdavnaj spremenili »agregatno stanje«. Spremenili se bomo v tekoče ali pa v prašno ... in morda postali ravno kamen. Čeprav nebo, morje ali zvezde meni osebno zvenijo veliko bolj poetično ☺.

Ob pogledu na kamen se vedno znova in znova zavem naše minljivosti, kratkosti in krhkosti tuzemskega bivanja! Nisem pa edini, ki ga večna lepota kamna vedno znova in znova prevzema. Še nekdo drug je brez dvoma z njim zelo »obseden« – verjetno še precej bolj kot jaz ☺. Prijatelj in sorodnik Danilo Stupar iz Račic večino svojega časa posveča oblikovanju tega žlahtnega naravnega materiala, ki je gotovo »duša zemlje«. Ker se vedno, ko se vidiva, pogovarjava zgolj in samo o ... hmm ... KAMNU?! (Mlade deklice, prosim, ne nama zameriti, ampak očitno nismo vsi moški

enaki ☺!) Lepega sončnega dne sem se zapeljal malo bližje k morju, da si ogledam njegove stvaritve in umetnine. Dalmatinski kamen, kamen iz Elerjev, kamen iz Povirja, kamen iz ... no, klesan kamen pač levo in desno – predvsem lep in čist kamen. Stopnice iz kamna, stebri iz kamna, le ciprese ob hiši so iz lesa, pa še te sem nejeverno potipal, da sem se prepričal ☺. Pa saj ne vem, če je njegova klet umetnost bolj zaradi kamna ali zaradi neštetihih spominkov, ki krasijo klesan kamen v notranjosti. Včasih je bil Danilo natakár na potniški ladji in spominki iz premnogihih popotovanj dajejo zanimiv pridih čudovitemu ambientu. Na leseni mizi v kamniti kleti sva se ob odličnem refošku in domači panceti cel večer pogovarjala zgolj in samo o ... o ... no, poskusite uganiti ... ☺. Ja, ja ... beseda se začne na črko k, ima pa pet črk in predstavlja nekaj trdega.

Domačnost kamnite vinske kleti, lepota večera in dejstvo, da so Račice precej bližje slovenskemu in hrvaškemu morju kot naša Bistr'ca (Čigavo je morje in kje je meja, prepustimo v presojo višjim gla-

vam ☺!), so priklicali pesniku v spomin nostalgčno narečno pesem. Ker tam od Kozine precej bolj kot tu pri nas okrog vogala iz belega klesanega kamna ☺ običajno ZAPIHA precej topla ... ●

MV

BURJA VD MURJA

*Tam nekje tista bajta stoji,
kjer še rože cvetijo;
tu v sivini, betonu želi
si srce bližje soncu.
Mislu sem, de bi skuarej še kdaj
vrnu se na kmetijo –
uoča, mati in brata oba
u mjrú tam skjp vsi živijo.
Bele češnje dehtijo –
vse spet duh omamn prinaša.
Kje je uastou ta pravlični svet?
Zanj nobjen mlad ne ve.*

REFREN

*Ko potigne do nas na glas
burja vd murja,
mi ponese spomin v tisti cajt –
v lejta, ki so pasala.
Ko potigne do nas na glas
burja vd murja,
misu grje v našo staro to vas
skuzi film mladih dni.*

*Zmjrej ko me v temi zb;di
prvih zvezd svetla luna,
muaja draga pa u puastlji že spi,
je naokoli tišina.
In večer u mjeni sanje rodi,
ko še sin muj me vpraša,
kje je uastou ta mavrični svet,
zanj nobjen mlad ne ve ...*

M. Vrh

JEZIKOVNI NASVETI

Raba roditelja pri zanikanju

V 4. jezikovni svetovalnici se bom posvetila rabi roditelja pri zanikanju. V slovenščini zanikamo z roditeljem. To je 2. sklon, po katerem se vprašamo: Koga ali česa ni?

NAPAČNA RABA	PRAVILNA RABA
Ne gledam televizijo .	Ne gledam televizije .
Ne berem Nedeljske novice .	Ne berem Nedeljskih novic .
Ne spremljam rubriko Jezikovni nasveti.	Ne spremljam rubrike Jezikovni nasveti.
To delo ne mislim prevzeti!	Tega dela ne mislim prevzeti!
Ne želim jo po nepotrebnem vznemirjati.	Ne želim je po nepotrebnem vznemirjati.
Napako ni težko najti.	Napake ni težko najti.

Raba roditelja oziroma 4. sklona (po katerem se vprašamo: Koga ali kaj sem ...?) namesto roditelja v zanikanih povedih je pogosta napaka v medijih, reklamnih sporočilih, na spletnih portalih, v različnih ponudbah in obvestilih. Na facebooku deluje celo skupina za ohranitev roditelja pri zanikanju, kjer zbirajo in opozarjajo na različne jezikovne spodrsilaje.

Navajam nekaj primerom napačne rabe, ki se pojavljajo na spletu, v medijih in reklamah.

NAPAČNA RABA	PRAVILNA RABA
Prosimo, da ne odpirate pakirano zelenjavo .	Prosimo, da ne odpirate pakirane zelenjave .
Zdravje ne odtehtajo vsi zakladi sveta.	Zdravja ne odtehtajo vsi zakladi sveta.
Podjetje je mogoče privatizirati le, če imamo jamstvo, da noben delavec ne bo izgubil delo .	Podjetje je mogoče privatizirati le, če imamo jamstvo, da noben delavec ne bo izgubil dela .
Prometno ministrstvo ne dovoli obnovo v nočnem času.	Prometno ministrstvo ne dovoli obnove v nočnem času.

Napake zasledimo tudi v pesmih.

NAPAČNA RABA	PRAVILNA RABA
Laure ni več, odšla je drugam, iskati v sebi jo ne znam.	Laure ni več, odšla je drugam, iskati v sebi je ne znam.
Saj že mama govorila je, da z višine se ne vidi vse .	Saj že mama govorila je, da z višine se ne vidi vsega .
Nič mi ne pogasi nemirno kri .	Nič mi ne pogasi nemirne kri .

Velikokrat narobe uporabljamo tudi roditelj množine.

NAPAČNA RABA	PRAVILNA RABA
Ne zamudite današnje popuste .	Ne zamudite današnjih popustov .
Naša naloga ni iskati krivce .	Naša naloga ni iskati krivcev .
Ne smemo fizično kaznovati otroke .	Ne smemo fizično kaznovati otrok .

Če naletite na kakšen trd oreh v zvezi z rabo jezika, ki ga ne znate streti sami, mi pišite na: troj3@gmail.com in potrudila se bom, da boste dobili odgovor.

Želim vam veliko prijetnih srečanj in pogovorov do naslednjič! ●

Tamara Rojc, prof. slovenščine

GOSTOVANJE BISTRIŠKIH OTROK NA HRVAŠKEM

V matuljski športni dvorani je 26. aprila potekal 4. domači festival Dječjeg vrtića Matulji. S pesmijo, plesom, recitacijami so se predstavili različni hrvaški vrtci (Vladimir Nazor – Kastav, Opatija – podružnica Lovran, Orepčiči – Kraljevica, Zlatna ribica – Kostrena, Girice – Cres, Bistrac – Ogulin, Rapčiči – Žminj ...).

Z velikim veseljem se je povabilu hrvaškega Vrtca Matulji odzval tudi Vrtec Jožef Maslo Ilirska Bistrica. Na gostovanju so se predstavili otroci, ki obiskujejo obogatitveni dejavnosti – pevski zbor in ljudske ples.

Pevski zbor Čebelice se je predstavil s pesmicama *Bosi in obuti vrabci* (Mira Voglar) in *Pajek* (Janez Bitenc). Vodila ga je zbo-

rovodkinja Cilka Gerželj, na klavirsko harmoniko pa jih je spremljala Maja Porta. Otroci, ki obiskujejo ljudske ples, so skupaj z mentoricami Nives Negro, Sabino Skok in Andrejo Štemberger Turković zaplesali *Cotiš* in *Pastirico*. Ob zaključku prireditve smo prejeli zahvalo za sodelovanje. Ravnateljica Ingrid Fatur in dva otroka, predstavnika našega vrtca, so Vrtcu Matulji predali simbolno darilo zahvale.

Za otroke sta bila prireditvev tako veliki dvorani in nastop na odru pred publiko zares veliko doživetje. Ponosni smo, da smo v goste ponesli in se predstavili s tradicijo našega kraja.

Vrtcu Matulji se lepo zahvaljujemo za povabilo in gostoljubje. Staršem nastopajočih otrok pa hvala za izkazano podporo! ●

Zaposleni v Vrtcu Jožef Maslo Ilirska Bistrica

PETOŠOLCI IZJEMNO USPEŠNI

5. a Osnovne šole Antona Žnideršiča z razredničarko Damjano Benigar Kaluža je letos izjemno uspešen na kulturnem področju. Učenci 5. a razreda so sodelovali na Mednarodnem likovnem natečaju *Igraj se z mano*, ki je kot celoletni dogodek potekal pod okriljem Centra Janeza Levca Ljubljana. Odvritvena razstava likovnih del, ki so prispela na likovni natečaj *Bodi umetnik*, je bila na ogled v Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec. Razstava sedaj potuje po številnih lokacijah po Sloveniji in tujini. Priznanja so prejeli: Nina Stanič, Fernanda Valentina Acosta Lugo, Dejan Derenčin, Nejra Odošič, likovno delo Luke Hrenovca pa je bilo razstavljeno tudi na otvoritveni razstavi. Učenci so dobili še posebna likovna priznanja, in sicer v okviru 10. Mednarodnega festivala podvodnega filma in fotografije *Sprehodi pod morjem*, ki je potekalo februarja v Slovenskih Konjicah. Prispela otroška dela je organizator pretvoril v elektronsko obliko in si jih je možno ogledati preko spletne strani natečaja. Na razpis *Sprehodi pod morjem* se je odzvalo 1218 učencev iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Črne gore in Rusije. Priznanja so dobili naslednji učenci iz 5. a in 5. b: Jan Kreševič, Katarina Chiara Brozina, Meggie Novak, Rebeka Štemberger, Dejan Derenčin in Matej Deželak.

Poleg likovnega področja so bistrski petošolci izstopali tudi na dramskem področju. Gledališka skupina A-jevci se je z gledališko igro *Miroslav Vilhar danes in nekoč* v režiji Damjane Benigar Kaluža uvrstila na regijsko srečanje osnovnošolskih gledaliških skupin, ki je potekalo konec aprila v Kulturnem domu v Postojni.

Nastopajoče učenke so podale svoje vtise:

»V predstavi sem igrala dve vlogi – mamo in Vilharjevo Frideriko. Pred predstavo

sem bila kar malo živčna, saj smo nekje na poti izgubili leseno kuhalnico in smo jo morali tik pred predstavo nadomestiti. Med predstavo se je izkazalo, da je bila kuhalnica prevelika in pretežka in mi je prevrnila skledo, ki je padla po tleh. V dvorani se sicer ni nihče zasmel, meni pa se je to zdelo grozno. Vse igre so mi bile zelo všeč in sem v predstavah neizmerno uživala in se tudi veliko naučila! Meni je bilo všeč, ker smo se na koncu fotografirali z gledališko igralko Ano Ruter. Ta dan mi je bil resnično všeč in upam, da bomo šli še kam nastopat. Predvsem pa mi je bilo všeč to, da je nastopal cel razred in še dve učenki iz 5. b razreda.«

Katarina Chiara Brozina: »V predstavi sem igrala Google podatek in Vilharjevo hčer Karolino. V obeh vlogah sem se počutila zelo lepo. Meni je bilo zelo lepo nastopati in bi ta dan še kdaj ponovila. Mislim, da smo se v Postojni zelo dobro izkazali in da bomo lahko šli še kam nastopat. Tudi moji starši, ki so si predstavo ogledali, so zelo pohvalili vse nastopajoče in našo učiteljico. Najlepše pa mi je bilo, ko smo se po poti proti domu peljali mimo gradu Kalc in smo ga lahko videli čisto od blizu. Ta dan mi je bil zelo lep in mi bo vedno ostal v lepem spominu.«

Petošolci so se odzvali tudi povabilu KUD Planina in bodo nastopili v počastitev Vilharjevega leta v njegovem rojstnem kraju v *Tednu ljubiteljske kulture*. V začetku junija pa bodo predstavo ponovili tudi na gradu Prem ob odprtju razstave *Japonska popotovanja skozi čas*. Razstava fotografij je delo avtorja Gorazda Vilharja, ki je potomec Miroslava Vilharja in s tem tudi v Ilirski Bistrici obeležujemo Vilharjevo leto. ●

OŠ Antona Žnideršiča

KNJIGOBEŽNICI V OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA IN V VRTCU JOŽEFE MASLO ILIRSKA BISTRICA

V četrtek, 26. aprila, je na naši šoli potekala otvoritev dveh knjigobežnic. Na pobudo knjižničarke Gabriele Blokar so ju izdelali učenci izbirnega predmeta Obdelava gradiv: les pod mentorstvom učiteljice Tatjane Vičič.

Knjigobežnica je hiška, v kateri živijo knjige. Pravila knjigobežnice so preprosta – knjigo, ki bi jo želeli podariti

neznancu ali neznanki, postavite v knjigobežnico, če pa vam je katera izmed knjig v hiški všeč, jo preprosto vzamete.

Knjigo lahko obdržite ali pa jo čez čas vrnete v knjigobežnico.

Ena izmed izdelovalk, osmošolka Špela Čekada, je delo opisala tako: »Pri izbirnem predmetu Obdelava gradiv: les smo začeli zbirati ideje. Najprej nam je učiteljica pokazala knjigobežnice, ki so jih postavili že po vsej Sloveniji. Narisali smo kar nekaj skic, preden smo prešli na tehnično delo. Fanta sta natančno narisala vse stene in učiteljica je našla sedala stola, ki smo jih uporabili za streho. Nato smo se lotili poslikave. Knjigobežnico za naše male sosede smo pobarvali v barvo vrtca, okrasili z rožicami in pol tone bleščicami. Našo, šolsko knjigobežnico, za katero upajmo, da ne bo postala mimobežnica, pa smo prepleskali z zlato in rjavo barvo ter polepšali z majhnimi čarobnimi okenci. Obe hišici smo prekrili s prozornim lakom, da bi dodobra zaščitili njuno neprecenljivo vsebino.«

Eno knjigobežnico smo podarili našim novim sosedom – Vrtcu Jožefe Maslo Ilirska Bistrica, drugo pa smo postavili pred šolski vhod. Ob odprtju smo pripravili tudi kratek kulturni program. Naj vas ta novost spodbudi k branju! ●

Manca Muha, OŠ Antona Žnideršiča

SREBRO IN ZLATO V PROJEKTU »TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA«

Turistični podmladek na Osnovni šoli Toneta Tomšiča Knežak se je z mentoricama Tanjo in Alenko vključil v projekt Turistične zveze Slovenije z naslovom »Turizmu pomaga lastna glava«.

Letos smo povezovali turizem in kulturo. Tako smo prišli na idejo, da se ob 200-letnici rojstva Miroslava Vilharja v tem projektu posvetimo ravno njemu. Oblikovali smo *Vilharjevo učno pot*, ki vodi od grobnice Vilharjevih na pokopališču pri cerkvi svete Barbare v Knežaku, do spomenika trem narodnim herojem ob šoli in naprej do gradu Kalec, kjer je Vilhar preživel večji del svojega življenja. Na posameznih točkah nas

pričakajo skrinje z obilo informacijami in zanimivimi nalogami, preko katerih spoznavamo življenje in delo Miroslava Vilharja. Pot pa bo podkrepljena tudi z mobilno aplikacijo, kar bo še posebej pritegnilo mlade.

Naš turistični produkt – *Vilharjevo učno pot* – smo predstavili na regijski turistični tržnici v torek, 10. aprila, v Kopru, kjer smo prejeli srebrno priznanje za

predstavitev na stojnici in zlato priznanje za najboljšo turistično nalogo. Svoje delo in našo občino smo nato predstavili tudi na zaključnem srečanju projekta, ki je potekalo 17. aprila v Mariboru.

Ves trud in čas, ki so ga naši učenci, Ajda, Gaja, Ina, Zara, Vid, Benjamin, Jernej, Blaž in Matic, vložili v delo, je bil poplačan – in to z zlatom. ●

Alenka Biščak

SREBRN LESK NA REGIJSKEM TEKMOVANJU V ZNANJU PRVE POMOČI

Prva pomoč je sklop veščin in znanj, ki rešujejo življenja v trenutku, ko človek to najbolj potrebuje. Zaradi dolgoročnih koristi učenja nudenja prve pomoči ob nezgodah in nujnih stanjih se učenci z njimi seznanjajo, nekateri pa se jih že dobro učijo in jih preizkušajo v osnovni šoli v okviru krožka prve pomoči in Rdečega križa. Poleg znanj s področja zdravstva pridobivajo tudi veščine sodelovanja, komunikacije, vključevanja, nepristranskosti. Sodelujejo na dobrodelnem področju – v akciji *Drobtinica*, v krvodajalski akciji itd.

Največji poudarek je prav na učenju veščin prve pomoči – od temeljnih postopkov oživljanja, nenadnih obolenj (astma, epileptični napadi ...), imobilizacij in oskrbe krvavitev ... Na vajah se s pomočjo strokovnih delavcev (Zmago Štrajn, Matej Celin, Peter Novak, Andreja Vinšek Grilj) pripravljajo na različne scenarije in oskrbe, s katerimi se bodo morali spopasti na tekmovanju ali pa v vsakdanjem življenju. Svoje znanje nato preizkusijo na tekmovanju. Po zmagi na občinski ravni se je naša ekipa Osnovne šole Antona Žnideršiča (Špela Čekada,

Žana Svenšek, Lana Božič, Marko Djak, Anika Možina, Ema Grilj in Neja Godina) preizkusila na regijskem preverjanju usposobljenosti, ki je potekalo v sredo, 25. 4. 2018, na osnovni šoli v Občini Hrpolje-Kozina. Preverjanja se je udeležilo 9 osnovnošolskih ekip prve pomoči treh združenih regij (notranjsko-kraške, obalno-kraške in severnoprimske).

Učenci so se pomerili v dveh sklopih – v teoretičnem, kjer so odgovarjali na vprašanja o Rdečem križu in prvi pomoči, in v praktičnem. V tem sklopu

so svoje znanje pokazali na treh prizoriščih. Na vsakem so oskrbeli tri poškodovance. Med drugim so se preizkusili v oživljanju, oskrbi kemične poškodbe, odprtega zloma gležnja in v drugih veščinah.

Naša ekipa se je odlično odrezala in v skupnem seštevku osvojila 2. mesto, zmagala pa je ekipa OŠ Rakek.

Ob tej priložnosti čestitamo zmagovalni ekipi OŠ Rakek in se zahvaljujemo Rdečemu križu Ilirska Bistrica ter vsem strokovnim sodelavcem, ostalim učencem, ki so sodelovali v krožku, in šoli za podporo pri pripravi! ●

Darinka Gržina,
mentorica

KŠIB-OV KOTIČEK

»ŠKISOVA JE KOT DOM. NI PROSTOR, AMPAK OBČUTEK.«

Zveza študentskih klubov Slovenije ali krajše Zveza ŠKIS pod katero delujejo vsi študentski klubi iz Slovenije, vsako leto organizira Škisovo tržnico. Letos je 10. maja na Kardeljevi ploščadi v Ljubljani potekala že 21. tržnica pod sloganom: »Škisova je kot dom. Ni prostor, ampak občutek.«.

Na popoldanskem delu ima na tržnici vsak študentski klub svojo stojnico, na kateri pogosti obiskovalce oz. študente. Letos smo aktivisti Kluba študentov Ilirska Bistrica ponudili štrudelj izpod rok domačina Riharda Baše, grisine in domače

namaze ter vino in domač šnops. Zabava se je zavlekla dolgo v noč, saj je sledilo večerno dogajanje na kar dveh odrih – na glavnem in na elektro odru. Nastopile so znane skupine in posamezniki, kot so: *Big foot mama*, *Zablujena generacija*, *Vlado Kreslin*, *Sam Divine*, *Mike Vale* in mnogi drugi.

Glavni namen Škisove tržnice je druženje študentov. Tudi letos je bil ta namen vsekakor dosežen.

Ker pa so izpiti že skoraj pred vrati, ob tej priložnosti želimo vsem študentom veliko uspeha! Srečno! ●

Kaja Boštjančič

O ŠPORTNI PREHRANI

Če znamo ustrezno uskladiti prehrano in šport, lahko dosežemo odlične rezultate – tako na videzu in kar je še pomembnejše na počutju. Nekaj napotkov kako ti dve ravni uskladimo, so nam na kuharski delavnici podali Ivan Zatkovič, Marjan Krebelj in Nataša Žitko.

Ste vedeli, da so se tudi gladiatorji, ki so živeli že več kot 2000 let nazaj, zavedali, kako pomembna je prehrana, zato da so v areni pokazali svoje najboljše? Morali

so biti hitri in močni, saj je bilo to bistveno za njihovo preživetje. Verjeli ali ne, prehranjevali so se pretežno z rastlinsko hrano. Marjan nam je na primeru shaolin menihov ali bojevnikov dokazal, kako s pomočjo hrane poskrbi jo za svojo fizično strukturo in svoj um. Pokazal nam je njihov jedilnik, ki jim poveča gibljivost, vzdržljivost, regeneracijo in mentalni fokus in ta jedilnik je samo iz veganske hrane.

Tu se znova soočimo z vprašanjem, kako naj si pripravimo hrano iz samega sadja

in zelenjave. Odgovor nam je serviral Ivan in pred našimi očmi je pripravil tri okusne jedi rastlinskega izvora, ki smo jih poskusili. Najprej nam je postregel z zelenim smutijem, ki je primeren za pred, med in po sami vadbi. Poskusili pa smo tudi energijske

krofke, ki nam dajo moč med treningom. Na koncu smo se še posladkali s slastno presno čokoladno torto, ki smo jo zaužili popolnoma brez slabe vesti. Nataša pa nam je na torti pokazala svoj trik, kako jo lepo okrasiti.

Tudi naslednji mesec pripravljajo zanimivo delavnico. Več o njihovi ponudbi in o naslednji delavnici si lahko preberete na facebook profilu Presne Torte Ilirska Bistrica. ●

Kaja Boštjančič

KŠIBOV POMLADNI FESTIVAL

Že vrsto let sta konec aprila in začetek maja obarvana s Kšibovim pomladnim festivalom. Gre za sklop vsebinsko različnih dogodkov, ki ga organizira Klub študentov Ilirska Bistrica. Letos je festival trajal od 20. aprila do 6. maja.

ljanski pivoteki, nam je približala pivo, in sicer delitev različnih vrst piva, kako jih pride-lajo, kulturo pitja itd. Poskusili smo sedem vrst piva – od tistega običajnega do takšnega z okusom višnje, kave in celo dimljenega lososa.

Festival smo odprli v petek, 20. aprila, z dobrodelno akcijo *Skodelica sreče*. V sodelovanju s Centrom za socialno delo Ilirska Bistrica in bistriškimi gostinskimi lokali, ki so delež vsake prodane kave prispevali v dobrodelne namene, smo pomagali družini z dvema otrokoma, ki se je znašla v stiski. Akcija se je zaključila v nedeljo, 6. maja.

V petek, 20. aprila, je v *Knjižnici Makse Samsa* potekalo zanimivo potopisno predavanje o vzhodni Afriki. Naša aktivistka Tina Hostinger je z obiskovalci delila odlično izkušnjo, ko je lansko poletje kot študentka gradbeništva s skupino študentov arhitekture za osem tednov odšla na staro celino. Tam so med drugim zgradili učni dom za otroke z ulic.

Teden dni za tem, 27. aprila, je bila v kleti *Gostilne pri Matetu* vodena degustacija piva. Katarina Mitič, ki je bila vrsto let zaposlena v znani ljub-

Ker smeh ni greh in ker blagodejno vpliva na naše zdravje in počutje, smo se odločili, da v naše kraje povabimo komika Tina Vodopivca in priredimo stand up večer, in sicer 4. maja v *Sokolskem domu*. Tin je v šovu gostil še tri svoje prijatelje komike: Aleša Novaka, Armina Čulića in Blaža Curka, ki nas, prav tako kot Tin, niso pustili ravnodušne. Iz srca smo se nasmejali njihovim šalam, ki so jih zbijali na račun banalnih stvari, ki se dogajajo okoli nas.

Festival smo želeli zaključiti naslednji dan, 5. maja, z mnogobojem na mivki. Ker nam jo je vreme zagodlo, je ta športni dogodek prestavljen na bolj tople in sončne dni. Pa se vidimo takrat! ●

Kaja Boštjančič

BISTRIŠKI MATURANTI ODPLESALI SVOJO ČETVORKO

V petek, 18. maja, sta zaključna oddelka gimnazijskega programa in programa tehnik računalništva z razrednikom Klavdijem Logarjem in Martinom Simčičem izdelovala maturantske kape. V odmoru so dijaki v zbornici zapeli maturantsko himno *Gaudeamus*, nato pa so se v spremstvu razrednikov odpravili v Postojno, kjer je na Titovem trgu potekala Maturantska parada 2018.

Titovem trgu v Postojni skupaj z maturanti na ulicah drugih slovenskih mest in mest v sosednjih državah združili in odplesali največji sinhroni ples na svetu, ki se je že večkrat zapored vpisal v Guinnessovo knjigo rekordov. Zrelostni ples bistriških in postojnskih maturantov so s spodbudnimi besedami pospremili ravnateljici obeh postojnskih srednjih šol Helena Posega Dolenc in Cvetka Kernel ter župan Občine Postojna Igor Marentič.

Zahvaljujemo se Plesni šoli Rebula, Občini Ilirska Bistrica in Občini Postojna za sodelovanje pri organizaciji in izvedbi maturantske parade, maturantom pa želimo, da bi čim bolj uspešno opravili izpite splošne in poklicne mature in kar se da lepo preživeli najdaljše počitnice!

Vodstvo šole

Maturantska parada je ples četvork, ki že tradicionalno združuje maturante po mnogih evropskih mestih in tudi v letu 2018 je bila za dijake 11. generacije gimnazijskih maturantov in dijake 6. generacije, ki opravlja poklicno maturo

na Gimnaziji Ilirska Bistrica, razlog za veselje.

Točno ob 12. uri so se maturanti Gimnazije Ilirska Bistrica, Šolskega centra Postojna in Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna v belih in rdečih majicah na

PUME ZOPET ODLIČNE

V petek, 11. maja, so se Pume iz bistriškega Športnega društva Freia odpravile na odprto evropsko prvenstvo *International Dance Open Zagreb 2018*.

Na tekmovanju, ki se je odvijalo v hrvaški prestolnici, se je 17 plesalk predstavilo v petih kategorijah. Open in jazz plesni par, ki ga sestavljata Eva Česnik in Klavdija Ujčič, je osvojil 1. in 2. mesto. Zlato odličje sta osvojili tudi Jasmina Arslanović in Katarina Šlosar ter članska skupina, ki jo sestavljajo: Jasmina Arslanović, Eva Česnik, Tina Gustinčič, Janja Raspor, Katarina Šlosar, Kaja Šircelj, Karin Ujčič, Klavdija Ujčič in Megi Smerdelj. Mladinke: Lana Božič, Eneja Čekada, Špela Čekada, Sara Logar, Lea Primc, Kaja Maljevac, Manca Poročnik in Minea Vrh so za las zgrešile stopničke in končale na 4. mestu, Kaja Maljevac pa je s solo točko dosegla 8. mesto.

Prvouvrščene in drugouvrščene plesalke so se kvalificirale na svetovno prvenstvo, ki bo konec oktobra 2018 v Italiji v okviru *World Artistic Dance Federation*. Plesalke trenirajo pod vodstvom Kristine Prosen, Janje Raspor in Daše Kocjančič. Do konca sezone Pume čaka še odprto mednarodno tekmovanje v Avstriji.

Želimo jim čim boljše uvrstitve in uspešne priprave na svetovno prvenstvo!

Janja Raspor

KOŠARKARSKI KLUB PLAMA-PUR

KOŠARKARSKI KLUB PLAMA-PUR PODPISAL POGODBO O SODELOVANJU S PODJETJEM LESONIT

V minulem tednu sta podjetje Lesonit, ki deluje v sklopu korporacije Fantoni, in Košarkarski klub Plama-pur sklenila dolgoročno pogodbo o sodelovanju, ki bo našemu klubu omogočila stabilnejši razvoj. Podjetje Lesonit v KK Plama-pur prepozna zdrav

športni kolektiv, ki temelji na delu z mladimi in je kot tak primeren za vračanje družbi v okolju, v katere deluje podjetje.

Pogodbo o sodelovanju so podpisali: predstavnik KK Plama-pur g. Tomaž

Slavec, predstavnika Lesonita – g. Egon Bratož in g. Giorgio Barzazi.

Lesonit, ki je z zlatimi črkami že zapisan v zgodovino bistrške košarke, se je pridružil ostalim sponzorjem, ki že vrsto let podpirajo naš klub, na čelu s podjetjem Plama-pur, ki je naš generalni sponzor in po katerem klub tudi nosi ime. ●

*Za KK Plama-pur
Katja Manias, PR*

ČLANI KOŠARKARSKEGA KLUBA PLAMA-PUR NA POKALU MLADIH ODLIČNI PETI

KK Plama-pur Ilirska Bistrica je v seštevku Pokala mladih za sezono 2017/18 oziroma v seštevku rezultatov vseh moških selekcij kluba (razen članske) dose-

gel odlično 5. mesto na državnem nivoju.

Prvo mesto so osvojili košarkarji KK Helios Suns, sledijo Petrol Olimpija, Ljub-

ljana in Slovan. Naš klub je v končni razvrstitvi prvi klub izven ljubljanske regije. Ta rezultat za nas pomeni veliko priznanje in potrditev, da smo na pravi poti razvoja, ki temelji na odličnem delu z mladimi igralci iz domačega okolja. ●

*Za KK Plama-pur
Katja Manias, PR*

MOJKINO

**7. JUNIJ
DOM NA VIDMU**

ZAČARANI PRINC

17:00

SINHRONIZIRANO

**KLUB ZADOVOLJNIH
ŽENSK**

18:45

**JURSKI SVET:
PADLO KRALJESTVO**

20:30

Vstopnice na www.mojkino.si in pri blagajni
dvorane uro pred vsako predstavo.

PETROL

GREMZVLAKOM

www.mojkino.si

*Iščem te v travah,
iščem te v morjih,
najdem te v zvezdah,
ki sijajo name.*

(Mila Kačič)

ZAHVALA

Mnogo dogodkov se je od nas poslovil naš dragi
PATRIK GROSELJ.

Iskrena hvala vsem, ki ste bili z nami
v trenutkih bolečine.

Družina Groselj in družina Božič

KOLEDAR DOGODKOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V MESECU JUNIJU

4.– 18. junij	Razstava <i>Risanje in slikanje študijske skupine VGC na Vidmu</i> , KMS
6. junij ob 18.00	ACCESS BARS, izvajalka Katja Štemberger, Mala dvorana Doma na Vidmu
7. junij ob 19.00	Predstavitve knjige – Vojko Bobek: <i>Trnovska tigrovska trojka</i> , KMS
8. junij od 11.00 do 19.00	<i>Prva dobredelna izmenjevalnica oblačil, opreme in pripomočkov za otroke v naši občini</i> , park Nade Žagar
8. junij ob 16.00	Posaditev sadike najstarejše trte na svetu, grad Prem
8. junij ob 17.00	<i>Zaključni koncert solistov komornih skupin, cerkev sv. Jurija</i>
8. junij ob 19.00	Razstava fotografa in planinca Darka Moharja: <i>Baščanski kamik in druge zgodbe</i>
13. junij ob 18.00	<i>Zdravljenje notranjega otroka</i> , izvajalec Darja Sekulić, Mala dvorana Doma na Vidmu
16. junij	<i>Poletna muzejska noč z vodenim ogledom gradu ob 21.00</i> , grad Prem
20. junij ob 18.00	<i>Strokovno in naravno zdravljenje</i> , izvajalec R. Gubič, dr. med, vodja Dhatu centra, Mala dvorana Doma na Vidmu
20. junij ob 19.00	Koncert kvarteta kitar <i>Apeiron</i> , grad Prem
22. junij ob 18.00	<i>Revija upokojenskih pevskih zborov južne Primorske</i> , Dom na Vidmu
22.–23. junij	<i>11. Festival bistr'skih bendov</i> , MKNŽ
28. junij ob 13.00	<i>Posvet in razstava ob obeležitvi svetovnega dneva beguncev 2018</i> , izvajalec Inštitut za afriške študije
30. junij	<i>Ana Desetnica</i> , park Nade Žagar

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...*

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga
mama, stara mama, prababica in tašča

FRANČIŠKA ŠTEMBERGAR,
po domače »Francka Hulčova«, iz Vrbice
(4. 10. 1926–21. 4. 2018)

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, vaščanom, znanecem, sodelavcem in vsem, ki ste izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče. Hvala za vse besede tolažbe, stiske rok in tople objeme.

Posebna zahvala gre župniku g. Stanku Fajdigi za opravljeno pogrebno slovesnost, JP Komunala Ilirska Bistrica in pevcem za ganljivo petje. Hvala tudi g. Dušanu Grmšku, ki je z zvokom trobente izpolnil njeno zadnjo željo.

Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Vrbica, april 2018

*Prišla je pomlad med nas,
a ti si, dragi naš Tone,
za vedno odšel od nas!
Pogrešamo te!*

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je nepričakovano
in za vedno zapustil naš dragi

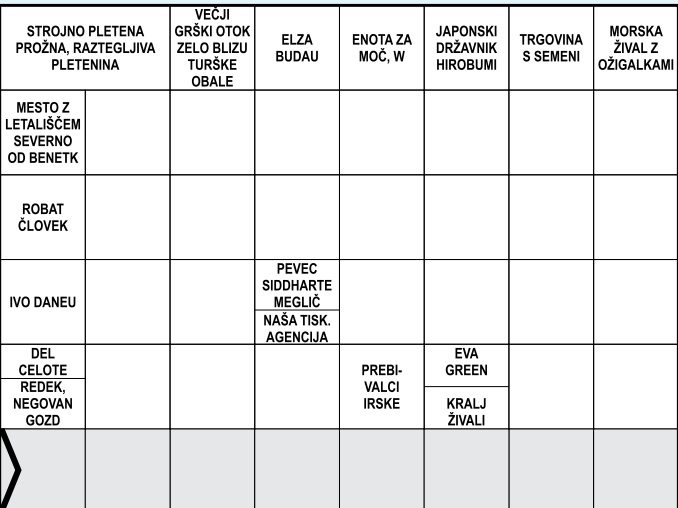
ANTON ALBERT PETRAČ
(18. 11. 1943–22. 4. 2018)

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znanecem in vaščanom Sabonj za pomoč in izrečeno sožalje ter besede tolažbe.

Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Zorka, sin Simon z ženo Suzano, sin David z ženo Melito, hči Suzana z možem Tomažem in vnukinje: Nika, Manca, Lara in Maja.

RAZVEDRILLO

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, **najkasneje do 22. junija 2018.**

Gostilna ERNA poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: mešano meso s prilogo za dve osebi | 2. nagrada: njeni z golažem za dve osebi | 3. nagrada: sladica za dve osebi

1. PLOŠČO KAMBRA ZA DVE OSEBI prejme **VOJMIR BRADELJ**, Gubčeva 9, 6250 Ilirska Bistrica,
2. POLNJENE ČEVAPČICE ZA ENO OSEBO prejme **MARJAN MIHELJ**, Knežak 165a, 6253 Knežak,
3. PALAČINKE KAMBRA ZA ENO OSEBO prejme **VANJA TIJAN**, Rozmanova 24e, 6250 Ilirska Bistrica.